

חנוכה וטהר לבנו

מענה על שאלות רבות
חידושים מקוריים וחידושים עצומים

לעילוי נשמת
אפרים מנשה בן בלה ושמואל
נלב"ע כד' כסלו
ששרד את השואה בגבורה עילאית, ובקידוש השם
ובמסירות נפש לביתם היחידה כשהתחנתה
נתנו את ביתם בירושלים, כדי שהזוג הצעיר יסתדר יותר בקלות.
בגן עדן תהיה מנוחתו
ושימליץ טוב עבור המשפחה האוהבת ועל כל עם ישראל.

הודו לה' ניתן להשיג וטהר לבנו – "כרך דברים"

ובימים הקרובים בס"ד

וטהר לבנו "שמות"

כ-9000 עמודים

ואנא התפללו שהנדיה הנכבד אברהם בן שלם נ"י
יצליח ותשרה ברכה גדולה בעסקיו אמן.

לקבלת הספר - בתיאום אצל: ריינר אשדוד, בני ברק, ראשון לציון, 0527120333
106855@gmail.com

דפ"ר אלוף תש"פ לא עסקה כי בספר מודפס יסוד כי כתב רמ"מ אהרן שו"ת
אליהו המגיד, מצטרף המודפס ב"ש"א להוציא מניה נכבדה ב
היינטיק

מרן שר התורה רבי חיים קנייבסקי זצ"ל העיד
הספר "מעורר מאוד" ליראת שמים, למידות טובות, וללימוד תורה
ומרן שר התורה, בקבלתו הספרים שר כמה פעמים בהתלהבות:
"ומהר לבנו בתורתך ודבק לבנו במצוותיך ויחד לבנו לאהבה וליראה את שמך"
נוסח שלא נמצא בסידורי התפילה ובמקורות

חנוכה

חנוכה על שם מה??

ואילו לדעת המפורשים שכן שייך לקרוא לחנוכה על שם המנוחה מהמלחמה, כי גם במלחמה רוחנית יש מטרות והישגים וכביכול תחנות של מנוחה.

וכמו שברוך ה' ראיתי מתחזקים רבים ביראת שמים, ברוך ה' מעל 2000 שמתחזקים 40 יום בשמירת עיניים וקדושה כראוי, וכל סיום של 40 יום בקדושה הם חוגגים אותו בסעודת מצווה בהלל והודאה, ומתוך שמחה של מצווה הם מקבלים על עצמם שוב ושוב עוד 40 יום שמירת עיניים וקדושה, כך כל חייהם בקדושה וטהרה.

ורעיון עצום טמון בזה, שהרי היצר הרע מסית את האדם בטענה שאין לו כל תקווה כל ימי חייו להיות קדוש וטהור, על כן באים כנגד היצר הרע בטענה שזה לא כל החיים אלא זמן קצוב ומוגדר של 40 יום, **וככה** אדם מצליח לעמוד בקדושה כל 40 יום, **וסיום 40 יום** משמח אותו ביותר שהצליח במטרתו, והצליח לנצח את היצר הרע בתקופה שלימה זו, וכך מתחזק וחוזר לנצח ולהצליח להתקדש עוד 40 יום, ובעזרת ה' עד סוף ימיו בקדושה.

והנה ימי חנוכה ימי טהרה וקדושה, ימים בהם קצת מהאור מגרש הרבה מהחושך, בוודאי כדאי לקבל על עצמנו תוכנית זו, להתקדש כל אחד ברמתו הרוחנית בהתמדה 40 יום, שגם הוא ירגיש את ניצחון היצר, ואת המתיקות לנוח כל סיום 40 יום ממלחמת היצר, ודבר זה מתוק הוא ביותר!! כדאי לכל אחד להחליט שהוא מקבל קבלה טובה זו עליו, ומול הנרות ביטח לעצמו ולנשמתו להתקדש בהתמדה ובהצלחה.

ואכן, ישנם אנשים שהם בעמק הבכא לאחר נפילות קשות, היות ולהם 40 יום התמדה בקדושה נשמע כמשימה בלתי אפשרית, לכן לאנשים אלו שבורא עולם שמח בשיבתם אליו, כדאי לקבל על עצמם תחילה 24 שעות של קדושה מושלמת, ולאחר מכן 48 שעות, ולאחר מכן שבוע רצוף בקדושה, עד שבסוף סוף יצליח בעזרת ה' עם הרבה עקשנות ונחישות להגיע ל40 יום שלימים של קדושה וטהרה. ואנלי מכיר יהודים צדיקים, שמידי שבת בשבתו מקבלים את השבת במתנת סיכום ההתעלות שלהם במשך השבוע, ובתפילת "וטהר לבנו" הם מתחננים לבורא עולם שיעזור להם להצליח כל השבוע עד שבת הבאה להיות בטהרה הלב מושלמת!!!

וזכור שאכן המלחמה – מלחמת היצר היא כל החיים בלי הפסקה עד הרגע האחרון, בכל זאת תוכנית 40 יום נותנת כביכול הפסקות של שמחת הניצחון, וסיום מערכה בהצלחה, וכך אפשר לחגוג חנוכה כל השנה, וכל החיים!!! ולהאיר את העולם מחושך היצר כל ימי חיינו אמן ואמן.

"על הניסים" - מדוע בתפילת על הניסים לא מזכירים את נס פך השמן??

נס פך השמן היות והנס הזה היה רק לזמנם ולשעה, לכן לא מזכירים אותו בתפילת על הניסים.

וקצת קשה, שהרי הרמב"ן במדבר ח' ב' אומר שנס נרות חנוכה הוא לדורות עוד מימי הדלקת אהרן הכהן, ועל זה נכתב בתורה **"להדליק נר תמיד"**, עד עצם היום הזה!!! ואם כן בוודאי יש משמעות לנס פך השמן עד עצם היום הזה?? ובפרט שהמשמעות היא שאור חוכמת התורה הקדושה תאיר עד עצם היום הזה?? וכפי שהארכתי בסוף העלון.

ובכדי לענות על שאלה זו יש להקדים ולשאול שאלה נוספת, שהנה השמן שמצאו הרי הוא הספיק אך ורק ליום אחד בדרך הטבע, ומה שהדליקו בו כל 8 ימי חנוכה היה בניסים, וקשה איך היה מותר לברך בבית המקדש על הדלקת המנורה (לשיטות שעל כל עבודה בבית המקדש חייבים לברך ברכה), והרי הטבת הנרות לצורך הדלקת מצווה נפרדת היא והיה חובה לברך עליה ואיך ברכו על מעשה ניסים??

ולמרות שמצאנו בגמרא תענית כה' סיפור עם הבת של רבי חנינא שהדליקה נרות לכבוד שבת ולאחר ההדלקה הבחינה שהשתמשה בחומץ במקום בשמן, והייתה בצער מכך, אמר לה אביה אל תצטערי, מי שאמר לשמן שידלק יאמר לחומץ וידלק, ואכן כך היה החומץ דלק יותר זמן משמן רגיל, שדלק עד מוצאי שבת ועשו ממנו הבדלה וזה

כתב הר"ן שעל שם שחנו בכה' לכן נקרא השם חנוכה, ושואל **המהרש"א** ממה הם נחו?? שהרי בחנוכה אינו כשבת ויום טוב הם ימי מנוחה ממלאכה?? לכן מבאר המהרש"א שהשם חנוכה זה על שם חנוכה המזבח,

אומנם החיד"א בשם מפורשים כתב שבחנוכה נחו **מהמלחמה** באויביהם ולכן מתאים הלשון חנו בכה', ולכאורה קשה מדוע המהרש"א לא תירץ כן בפשיטות שהכוונה למנוחה מהמלחמה?? ולמה **הב"ח סימן תר"ע** טוען שדוחק לפרש כן, הרי בפורים חוגגים ביום שחנו מהמלחמה באויביהם?? ואם כן המושג שחנו מהמלחמה משמש סיבה לחג כבר מופיע מפורש בתנ"ך.

אלא יתכן בדעת המהרש"א, שהיות ובחנוכה המלחמה בעצם הייתה על החיים הרוחניים ולא על החיים הגשמיים, וזאת בשונה ממה שהיה בפורים ששם רצו להשמיד את עם ישראל מלחמה על גוף עם ישראל, לכן כלפי חנוכה יתכן בדעת המהרש"א שפשוט שלא שייך מנוחה ממלחמה כזו לעולם עד ביאת משיח צדקנו, ועל כן פירש חנוכה על חנוכה המזבח.

והנה ימי חנוכה ימי טהרה וקדושה, ימים בהם קצת מהאור מגרש הרבה מהחושך, בוודאי כדאי לקבל על עצמנו תוכנית זו, להתקדש כל אחד ברמתו הרוחנית בהתמדה 40 יום, שגם הוא ירגיש את ניצחון היצר, ואת המתיקות לנוח כל סיום 40 יום ממלחמת היצר, ודבר זה מתוק הוא ביותר!! כדאי לכל אחד להחליט שהוא מקבל קבלה טובה זו עליו, ומול הנרות ביטח לעצמו ולנשמתו להתקדש בהתמדה ובהצלחה.

ואכן, ישנם אנשים שהם בעמק הבכא לאחר נפילות קשות, היות ולהם 40 יום התמדה בקדושה נשמע כמשימה בלתי אפשרית, לכן לאנשים אלו שבורא עולם שמח בשיבתם אליו, כדאי לקבל על עצמם תחילה 24 שעות של קדושה מושלמת, ולאחר מכן 48 שעות, ולאחר מכן שבוע רצוף בקדושה, עד שבסוף סוף יצליח בעזרת ה' עם הרבה עקשנות ונחישות להגיע ל40 יום שלימים של קדושה וטהרה. ואנלי מכיר יהודים צדיקים, שמידי שבת בשבתו מקבלים את השבת במתנת סיכום ההתעלות שלהם במשך השבוע, ובתפילת "וטהר לבנו" הם מתחננים לבורא עולם שיעזור להם להצליח כל השבוע עד שבת הבאה להיות בטהרה הלב מושלמת!!!

וזכור שאכן המלחמה – מלחמת היצר היא כל החיים בלי הפסקה עד הרגע האחרון, בכל זאת תוכנית 40 יום נותנת כביכול הפסקות של שמחת הניצחון, וסיום מערכה בהצלחה, וכך אפשר לחגוג חנוכה כל השנה, וכל החיים!!! ולהאיר את העולם מחושך היצר כל ימי חיינו אמן ואמן.

ראיתי רבים ששואלים, מדוע בתפילת על הניסים לא מזכירים את נס פך השמן, והנה התבוננתי וראיתי שגם בפורים שאומרים על הניסים לא מזכיר שם הנס שמרדכי נהיה משנה למלך אחשוורוש ושאסתר הייתה מלכה יהודית בגאון בבית אחשוורוש שנהפך לטובה לישראל.

ובפרט שמאסתר המלכה נולד המלך שעזר להקים את בית המקדש השני, אלא רק מזכירים את הנס שה' הפיר עצת המן והפכה לטובה, וזה מזכיר את הנוסח של חנוכה שבו מזכיר התהפוכה שעשה ה' שהפך את הטבע שרבים וחזקים נוצחו על ידי מעטים וחלשים.

וראיתי שמרן שר התורה רבי חיים קנייבסקי זצ"ל מסביר שאנחנו מודים בהלל והודאה על ניסים שהיו ושהם משפיעים עלינו עד עצם היום הזה, ולכן המלחמה נגד היוונים שניצחנו אותם וזכינו לחיות בחיי תורה בטהרה, ולשלוט בארץ ישראל 200 שנה זה נס שראוי לחגוג אותו לדורות. **ובפשטות** כוונתו, שאילו לא היו מנצחים את היוונים לא היה נשאר שריד רוחני לבית ישראל, וכפי שאומרים בחג פסח בהגדה של פסח שאילולי הוציא אותנו ה' ממצרים הרי אנו ובנינו היינו משועבדים לפרעה במצרים עד עצם היום הזה.

ואכן משמע כדבריו בנוסח על הניסים, שאומרים: **בימים ההם ובזמן הזה**, שמזכירים נס שמשפיע גם לימינו, אבל

חנוכה

הקצת נהפך למידתה של המנורה על פי דרך הטבע שנקבע לאותו זמן.

לפ"ז הכל מתורץ, שבתפילת על הניסים, אנחנו משבחים את ה' על עיקר הנס, ואכן עיקר הנס שהיה בחנוכה הוא שנהפך הטבע הרגיל לטבע ניסי, ואכן על התוצאה שנגרר מהנס על זה לא משבחים בתפילת על הניסים.

וכן בפורים מודים ומהללים על עיקר הנס שזה שה' הפר את מזימת המן וביטלה, ונהפך לרעת המן, וזה עיקר הנס ואילו מה שמרדכי ואסתר משלו ביד רמה בבית אחשוורוש לטובת היהודים, ומה שנגרר מזה שבנה של אסתר נתן רשות לבנות את בית המקדש השני, זה כבר תוצאה של הנס העיקרי, ולא על אנחנו מודים בתפילת על הניסים.

ואילו בגמרא שבת כא' ב', על השאלה מאי חנוכה?? עונה הגמרא דתנו רבנן וכו', ושם הגמרא מציינת בעיקר את נס פך השמן, והגמרא לא מציינת ומפרטת בהרחבה את ניצחון המלחמה ביוונים אלא בהבלעה, וכל כך למה??

וייתכן שהגמרא בשאלתה מאי חנוכה?? רצונה לפרש: איזה תוצאה למדו רבנן מנס חנוכה המפורסם – שעיקרו הניצחון של המועטים החלשים את הרבים והגיבורים??

ועל זה עונה הגמרא, "שתנו רבנן", שאין כאן סיפור היסטורי, אלא לימוד ותלמוד יש כאן, שרבנן שלמדו תורה, הבינו בעומק דעתם הרחבה והקדושה שמדייקת לאמיתתה של תורה, שאפשר הפעם להדליק בשמן של נס, ולברך עליו וגם להדליק אותו בשבת בבית המקדש ללוא חשש עבירה, ולא העדיפו להתיר לעצמם להשתמש בשמן טמא, למרות שטומאה הותרה בציבור, כי הם הבינו מנס חנוכה – ניצחון על היוונים, שהטבע השתנה בעת ההיא, שמועט יהיה כהרבה, וכפי שכתבנו קודם.

ואכן מתאים מאוד שיכתבו את נס פך השמן והדלקת נרות חנוכה דווקא במסכת שבת, כי חייבים להדליק נרות חנוכה כראוי, כפי שמדליקים כראוי לכבוד שבת, וכמו כן בבית המקדש היה מותר להדליק שמן ניסי של פך השמן אפילו בשבת, כי את זה תנו רבנן ולמדו אותו מהנס העיקרי של חנוכה וכאמור.

והדליקו נרות בחצרות קודש – איפה זה, ולשם מה?

אלא נראה לפרש, שלמרות שרק לשנה הבאה קבעו את חג החנוכה לדורות, בכל זאת גם בשנה ראשונה עשו פרסומא ניסא, כי הדליקו הרבה מנורות ונרות בחצרות בית המקדש – מכל צדדי החצר, בכדי לפרסם את נס הנרות לעיני כל, ורק לשנה הבאה קבעו את פרסום הנס כחובה על כל בית ובית כפי שבתחילה בשנה הראשונה פרסמו את הנס בחצרות בבית המקדש עבור כל כלל ישראל, אבל למהדרין עדיף שכל אחד יקיים בגופו את מצוות פרסום הנס.

ללמדנו, שחובה עלינו ללמוד מכל מצב בחיים בעיניים תורניות ובעיניים של תלמידי חכמים מה כל מצב עכשווי או משתנה או מפתיע דורש מאתנו לחיים העכשוויים וגם לעתיד הרחוק, ואכן ראינו משך כל ההיסטוריה שגדולי ישראל למדו לפרש את המצבים לפי דעת תורה, שהיא בדרך כלל היפך מדעת בעלי בתים ואנשים פשוטים.

וזכור את דברי הגמרא בדף כג' דווקא בקשר לחנוכה, שהגמרא שואלת מה מברך?? ועונה הגמרא, מברך: אשר קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר של חנוכה, ושואלת הגמרא, והיכן צונו?? רב אויא אמר מ"על פי התורה אשר יורוך ועל המשפט אשר יאמרו לך תעשה לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל", ורב נחמיה אמר מ"שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך", כי אכן כאמור חלק גדול בנס חנוכה נוצר מאיך שרבנן למדו את המצב שנוצר, שלכן הם התירו לברך ולסמוך על הנס של השמן והדליקו גם בשבת בבית המקדש כי הם הבינו שזה מצב של נס שמועט יצליח כמו מרובה.

ובעזרת ה', בורא עולם שעשה ניסים בעבר גם יעשה לנו ניסים בזמן הזה, ברוחניות ובגשמיות, שגם לנו למרות מיעוט כוחינו לעמוד מול פיתויי היצר הרע הזמין כל כך היום יותר מתמיד, בכל זאת קצת מאמץ ורצון שלנו ינצח הרבה מחושך היצר הרע והחזק והטמא, וגם בגשמיות למרות ההכנסות הקטנות שיש לנו מפרנסתנו, בכל זאת שיהיה ברכה בבית שהקצת יספיק לכל צורכנו בשפע בלי מחסור וחובות חס ושלום, ואך טוב וחסד ירדפוני כל ימי חיי ושבתי בבית ה' לאורך ימים, לראות בטוב ה' כל ימי חיי, ולהיות דבוק בקדושתו יתברך כל עת מעתה ועד עולם אמן ואמן.

היה נס גלוי, ואם כן לכאורה ניתן ללמוד מכך שאפשר להדליק ולצאת ידי חובה במעשה ניסים.

אבל אין זה הוכחה מושלמת, שהרי יתכן שבאמת אי אפשר להדליק ולברך על מעשה ניסים, אבל לפחות רבי חנינא ניחם אותה שיהיה אור בבית בליל שבת וחלילה לא ישבו בחושך. **וייתכן** שעל הברכה לבטלה לכאורה יתכן שזה לא תוקן, וגם יתכן ומצוות ההדלקה לא התקיים בהדלקה ניסית, וגם משמע בלשון הגמרא שלא באש זו ממש יצאו לברכת הבדלה, אלא ממנו לקחו אש – לנר אחר שאינו מעשה ניסים ובו עשו הבדלה ויל"ע.

עוד קשה, איך עשו מלאכה בשבת להדליק את המנורה בשמן של מעשה ניסים, בפרט לדעות (תוס' הרא"ש שבת כא') שחילקו את השמן לשמונה, כך שבכל יום השתמשו רק בשמינית מכמות השמן הנצרכת, והרי בדרך הטבע לא היה במנורה כמידתה ואיך היה מותר להדליק בשבת לא כנדרש שממילא זה לא עבודת בית המקדש המותרת בשבת (התוס' הרא"ש נראה שהסתפק האם זה לעיכובה, והמאירי וכן הקרן אורה מנחות פט' כתב מפורש שבפחות לא יצא יד"ח כמו בחנוכה, וקצת משמע כדבריו מדברי הרמב"ם בפירוש המשניות מנחות פ"ט מ"ג שגם בכבדת בלילה צריך להדליקה שוב במידה שלימה ולא חצי מידה למרות שזה כביכול מצב של בדיעבד??

אלא יתכן שהכהנים החשמונאים הצדיקים למדו הלכה למעשה ממעשה הניסים שראו בגופם שהצדיקים המועטים ניצחו את היוונים הרבים והחזקים, שעל פי דרך הטבע לא היה סיכוי לקבוצה קטנה לנצח את האימפריה היוונית העצומה ששלטה בעולם ביד רמה, והיות ובכל זאת המועטים ניצחו, ממילא הבינו שכרגע יש מצב נס כמו טבע בעולם שקצת יהיה יותר עוצמתי מהרבה.

ובפרט שהם מצאו בנס רק פך שמן קטן ובודד שהיה שמור להם שידליקו בטהרה, והרי הוא לא הספיק בדרך הטבע לשמונה ימים כנצרך על פי דרך הטבע, ומדוע אותו כהן גדול שטמן להם ברוח הקודש את הפך שמן לא טמן 8 פכים, מזה הוכח להם שאכן הטבע בעת ההיא הוא שמועט יהיה כרבים ויותר מהרבים, ועל כן הם בירכו על הדלקה כזו וגם הדליקו בשמן כזה בשבת בלי שום פקפוק, כי

לכאורה קשה, מה הכוונה שהדליקו נרות בחצרות בית המקדש??

ואם תאמר שהדליקו את המנורה במקום להדליקה בפנים הדליקו אותה בחוץ מטעמים וסיבות שונים כפי שראיתי במפורשים, בכל זאת לכאורה זה לא עונה על הלשון רבים "בחצרות", שהיה לכתוב והדליקו בחצר קודש, אם אכן הדליקו רק מנורה אחת??

חנוכה

8 ימי חנוכה

והנה מפורסם קושיית מרן הבית יוסף מדוע חוגגים חנוכה 8 ימים הרי ביום הראשון לא היה נס בשמן רק ב7 ימים הבאים??

ולפי הנ"ל הכל מתורץ, שאכן היה מעיקר הדין היו צריכים לחגוג זכר לנס רק 7 ימים בחנוכה, אבל היות ובחז"ל מספק בזמנם – בזמן החשמונאים שקידשו על פי הראיה את החודש, לכן קיבלו עליהם בשנה הבאה שבכל העולם גם בארץ ישראל ובכל התקופות 8 ימים שכל עם ישראל יחגגו בשווה 8 ימים, וזאת בגלל שהיה עניין לחז"ל לחגוג 8 ימים חנוכה להזכיר שהקפידו על שמן בטהרה.

ואולי מרן הבית יוסף שהקשה למה חוגגים 8 ימים, ולא 7 ימים, יתכן כי הוא מרא דאתרא דארץ ישראל, ובארץ ישראל תמיד היו אמורים לחגוג רק 7 ימים לכן הקשה למה מתחילה קבעו גם בארץ ישראל 8 ימים, העיקר שנצל את 8 ימי חנוכה בקדושה אמן ואמן.

ראיתי בשולחן ערוך הלכות חנוכה, אחד מהמפרשים במקום שואל מדוע בחוץ לארץ לא נוהגים 9 ימים חנוכה, כמו בשאר החגים, שהרי שבעבר קידשו וקבעו את ראש חודש על פי עדי ראיית הלבנה, ובחוץ לארץ לא תמיד הגיעו השליחים לכן נקבע לדורות שבחז"ל מוסיפים יום נוסף מספק, ומילא בפורים כתוב מפורש במגילה שאסור להוסיף ימים, אבל בחנוכה למה לא??

ובאמת במנחת חינוך שא' אות ט' הביא שבזמן שקידשו על פי הראיה אכן בחז"ל מספק היו נוהגים 9 ימים בחנוכה, אבל בזמננו לא קבעו 9 ימים בחנוכה כי אין כבר ספק, ורק בחגים שהם חובה מהתורה החמירו שיוסיפו יום כבעבר.

ונראה לתרץ שחג חנוכה חייב להיות רק 8 ימים, כי רצו לזכור לדורות שהקפידו על שמן טהור, ולקח 8 ימים לקבל שמן טהור, ואת זה היה חשוב לזכור לדורות!!!

ומנותר קנקנים נעשה נס לשושנים – ויישר כוח לתלמידי כיתה ח' בתורת אמת ב"ב

ואכן מצאתי לאחמ"כ בשפת אמת שטוען שפירוש זה שקנקן זה נותר יחיד מכל הקנקנים הטמאים דוחק הוא, וכמו כן קשה לשון "קנקנים" הרי מצאו "פך" אחד שמן ולא "קנקן"!!

אלא יתכן הכוונה שנותר רק פך אחד טהור בעזרה, אבל היה בו נס שפך אחד הכיל כמות של כמה קנקנים, בבחינת מועט המחזיק את המרובה, שלא נגמר השמן והתמלא שוב מאליו, אלא כבר בעת הימצאו היה בו נס של כמות של 8 קנקנים.

וזה כדברי חכמים שקנקנים הכוונה לכמות השמן, אך גם תואם לשיטת אדמו"ר שהנס היה בפך השמן שמועט החזיק את המרובה שלא בדרך הטבע, ואלו ואלו דברי אלוקים חיים בנס פך השמן של חנוכה.

וכל כך שמחתי שאדרבא מתוך שקידה במשנה התחדש לנו הכנה נפלאה בנס חנוכה, וחידוש זה היה בבחינת נס חנוכה כי מחשבתי הייתה בהסבר מחלוקת אדמו"ר וחכמים בדין מודה במקצת, אבל בנס הקב"ה החזיק את מוחי לחדש תוך הסבר המשנה את החידוש הנפלא והיקר הזה.

חקירה בנס פך השמן

או שהפך היה קטן והנס היה שהשמן לא נגמר כפי שהיה בנס השמן אצל הנביא אלישע מלכים ב' פרק ד' שיצקו שמן לכל הכלים שבבית עד שתמו הכלים, ולכאורה זה תלוי במחלוקת אדמו"ר וחכמים הנזכר לעיל בתירוץ על הנכתב ומנותר קנקנים לשון רבים, עיי' שם.

בית שיש לו 2 פתחים ב2 רחובות

ושמעתי מהגאון הגדול רבי ישראל בונם שרייבר שליט"א שטען שהגמרא לא הביאה את הפסוק "והייתם נקיים מה' ומישראל", וגם לא הביאה איסור "מראית העין", כי מראית העין ומצוות והייתם נקיים זה על מעשה שאפשר לפרשו כעבירה מעשה כזה נאסר מחמת מראית העין ומהפסוק והייתם נקיים.

אבל בשב ועל תעשה לחייב אדם שלא עושה מעשה לחייבו בגלל שאנשים חושדים זה התורה לא מחייבת מהאדם לעשות פעולות למנוע את החשד של בני האדם, חוץ

לקראת הדלקת נר א' של חנוכה, דרשתי מתלמידי המצוינים והעילויים, להתחזק בלימוד התורה הקדושה ולא לוותר, שחלילה לא ניתן ליוונים את הניצחון שרצו להשכיחם תורתך, ואכן המשכנו ללמוד על פי סדר השיעורים, משניות כתובות בפרק יג' משנה ד', ושם יש מחלוקת אדמו"ר וחכמים כלפי אדם שתובע מחברו 10 קנקני שמן, והנתבע מודה שחייב קנקנים ריקים בלי שמן, ולדעת אדמו"ר זה נחשב מודה במקצת התביעה שחייב שבועה מן התורה שלא חייב יותר ממה שהודה, כי כלול בתביעה גם שמן וגם קנקנים, ואילו דעת חכמים שכונת התובע רק לתבוע כמות שמן של 10 קנקנים בלי הכלים – הקנקנים, ולכן בהודאתו שחייב קנקנים זה כמודה שלא ממין טענת התביעה ולכן זה לא נחשב מודה במקצת הקיים רק במודה במקצת ממין התביעה, ועל כן הוא פטור משבועה.

ותוך כדי הוראת משנה זו, התחדש חידוש עצום, הרי במזמורי חנוכה אומרים "ומנותר קנקנים נעשה נס לשושנים", ולכאורה נותר רק קנקן אחד בלבד בחותמו של כהן גדול!! **ואולי** הכוונה מהקנקנים השלמים שנותרו נהיה נס פך השמן, אבל זה דוחק כי את פך השמן לא מצאו בין הקנקנים הנותרים שלמים אבל טמאים אלא היה טמון מתחת המזבח??

יש לחקור, איפה ואיך היה הנס, האם מצאו כמות שמן שבאמת מספיקה ל8 ימים, רק היה נס שהפך המועט בשטחו החזיק את המרובה, כפי שפתח אוהל מועד החזיק את כל עם ישראל, (ויקרא ח' ג') ופני הסלע (במדבר כ').

הגמרא שבת כג' מחייבת אדם שיש לו בית שיש לו 2 פתחים הנפתחים ל2 רחובות, חייב הוא להדליק נר חנוכה בשני הצדדים מפני החשד, שאנשים שעוברים בצד שלא הדליק יגידו עליו שהתקמצן ולא הדליק כלל נר חנוכה.

והגמרא מוכיחה זאת ממצוות פאה שהתורה מחייבת להשאיר רק בסוף קצירת השדה, ואחד מהטעמים הוא מפני החשד, שאם יפריש פאה בתחילת הקצירה שאנשים לא יודעים מתי מתחיל בקצירה יגידו עליו שלא קיים מצוות פאה אלא קצר הכל לעצמו.

וזהר לבנו - חנוכה

להיכנס בכדי שלא יחשדו בו שפרק מעצמו עול מלכות שמים, אבל אם יש לבית כנסת שני פתחים אין כבר חשד, כי יאמרו שכנראה יכנס מהצד השני, ולמה בחנוכה דורשים ממנו להדליק בשני הצדדים מפני החשד??

וייתכן שבחנוכה שעיקר מצוותה לעשות פירסומא ניסא, ממילא כל שיש חשד שלא הדליק ממילא יש בהדלקתו רק בצד אחד חוסר בפירסומא ניסא, כי זה לא פרסומא!! ולכן החשד גורם שחסר בפירסומא ניסא.

עד כדי כך שנחלקו הראשונים – ר"ן ורשב"א, האם אפשר לברך על הפתח השני שמדליק בו מפני החשד, כי הוא ממש חלק מהפרסומא ניסא ולא רק להסיר לזות שפתיים.

ללמדנו שבחנוכה עלינו להתאמץ הרבה יותר מכל החששות שמצאנו בכל התורה כולה, כי מהותה פירסומא ניסא שאתה מקיים את הפירסום בלי חשדות, ולכן חובה עלינו גם להשקיע בעיקר מהותו של חנוכה להילחם ביוונים שרצו "להשכיחם תורתך".

ואדרבא בימי חנוכה למרות שיש פחות סדרי לימוד, נוכיח בעצמנו שלא יהיה בנו חשד כלשהוא, אלא נוכיח שאנחנו מתוך רצון עצמי בלי סדרים המחייבים, אלא מתוך חשקת התורה ששים ללמוד תורה בקדושה בזמננו הפנוי, בלי חופש ובלי בטלה חלילה, כי שאיפתנו להשתייך לצדיקים ולעוסקי תורתך, וגם אם נהיה מועטים בבית ובישיבה ובכלל, כל אחד מאתנו ילחם בגבורה למען הגדלת אור התורה בכמות ובאיכות בימי חנוכה בקדושה ובטהרה.

וחשוב לזכור שגם אם נתמיד שעות בלימוד התורה זה לא מספיק אם חלילה נערב גם טומאה בימים אלו, שלא יהיה חלילה נגיעה של חוכמת ותרבות יוון בפך השמן הטהור, ונזכור ימים אלו אינם ימי בילויים של הבלי עולם הזה למרות הזמן הפנוי והתקבצות בני המשפחה יחד, אלא נחגוג את חנוכה בקדושה ובטהרה מושלמת. ורק כך נזכה לאור החנוכה הטמון למשיקיעים בימים אלו בצורה נכונה, ולא כל אחד זוכה בה, רק מי שבחר באמת להיות מהמועטים הקדושים עוסקי תורתך וזה ישפיע חשק עז לתורה בקדושה ולזכות לאור חידושי התורה משך כל השנה אמן ואמן.

ביום ראשון של חנוכה נר אחד ומוסיף והולך

אנחנו נאמין ונבטח בהקב"ה שיהפוך את הטבע להטיב לנו, וביום ה' כנגד 5 חומשי תורה, שנקפיד על תורה שבכתב, ובקריאת התורה ושנים מקרא, וביום 6 כנגד 6 סדרי משנה, שנתחזק בלימוד התורה שבעל פה לעומק הסוגיה וידעית התורה הלכה למעשה, וביום 7 כנגד 7 ימי השבוע וכנגד שבת קודש היום השביעי, שנתחזק בשמירת שבת בשלימות וגם נדאג להתעלות בכל יום מימי השבוע, שיהיה תוכן יהודי חזק לכל יום ויום בבחינת ברוך ה' יום יום יעמוס לנו, וביום 8 כנגד ברית מילה שעושים ביום 8 להתחזק בקדושת יוסף הצדיק בקדושת היסוד.

התחדש בס"ד בנר שני של חנוכה, מלבד הסבר הגמרא שמוסיף והולך שאולי עוד בדרך רמז שלבית הלל ביום א' מדליקים נר 1 כנגד אחד אלו קינו שבשמים ובארץ, ואכן זה היה החיזוק הראשון שקיבלו על עצמם היהודים לאחר שניצחו את היוונים לחזק את האמונה ולהחזיר בתשובה את המתיוונים, ולאחר מכן ביום ב' להתחזק 2 לוחות הברית בעשרת הדיברות, ולאחר מכן להתחזק 3 אבות, שיש במשמעותו התחזקות בתפילה שתיקנו שלושה האבות, וביום ד' כנגד 4 אימהות שהיו עקרות כולן והקב"ה הפך את הטבע עבורן ופתח את רחמן והולידו, כך

ולאחר התחזקות זו אנחנו נפרדים מחנוכה בקדושה ועם הרבה כוח להתחזק בניסיון הקשה של ניסיון הברית קודש, שנוכל לשמור את עינינו ואת גופנו כל השנה אמן ואמן.

ועל הניסים

בחנוכה קבעו 8 ימים להודות ולהלל, ולכן מציינים זאת בתפילה, ומרמזים שהשמונה ימי הלל קשורים לטהרת בית המקדש והדלקת הנרות, ושהיה להם שם נס ופלא.

ואם תרצה פירוט קדימה, פתח את הגמרא, ולא פלא שהגמרא בשבת פותחת את הסוגיה של חנוכה באמצע פרק במה מדליקים הקשור להלכות שבת, והגמרא פותחת את ענייני חנוכה בשאלה, מאי חנוכה?? וכי מי דיבר קודם על חנוכה?? **אלא** בתפילה הזכרנו שקבעו 8 ימי הודאה, ומהתפילה לגמרא שואלים מאי חנוכה שראינו בתפילה שנוהגת 8 ימים ולא יום בודד?? **ועל** זה מאריכה הגמרא ומפרטת על מצוות הדלקת הנרות שזה השפיע שימי ההודאה יהיו 8 ימים.

ועל הניסים - לא מזכירים את נר פך השמן, כי נובע מזה חיוב הלכתי של הדלקת הנרות, ובתפילה רק מודים ולא מציינים את ההלכות, ואכן גם בפורים מודים בועל הניסים את נס ההצלה מהמן הרשע, אבל לא מוזכר אחדות ישראל וקיימו וקיבלו והנובע מזה שזה מצוות היום של משלוח מנות ומתנות לאביונים וקריאת המגילה.

ובכל זאת בחנוכה אחרי שמציינים בתפילה את נס המלחמה, מספרים שנכנסו לבית המקדש והדליקו נרות בחצרות בית המקדש, ולמה? ולמה בחנוכה האריכו יותר מאשר פורים ששם לא סיימו שקבעו את יום פורים להודות ולהלל?? **והתשובה** היא כי בפורים קבעו רק יום אחד להודאה וגם יש מסכת מגילה שלימה עליה, אומנם

מקום הנחת החנוכיה בין 3 ל 10 טפחים, מדוע??

עניין של הכנעה וענווה, ואכן מהות חג חנוכה זה הכניעה לדברי חכמים, והראיה שרק שנה אחרי הנס קבעו את החג

ראיתי במפרשים שכתבו מדוע על המדליק להתכופף כאשר הוא מדליק את נרות חנוכה, וחלקם ביארו שזה

וזהר לבנו - חנוכה

לדורות, ולא באותה שנה, כי רצו שגדולי ישראל יחליטו ולא המנצחים במלחמה וכפי שהבאתי קודם מהרמב"ם שמעתיקי השמועה הם שקבעו את חנוכה לדורות.

אומנם בנר חמישי של חנוכה התחדש לי תשובה נפלאה ברוך השם, שהרי הרמב"ם בפרשת בהעלותך הביא מדרש תנחומא, ש"אל מול פני המנורה יאירו" הכוונה שהנרות יאירו לעולם גם כשאין בית המקדש קיים, ומסביר הרמב"ם שבו בורא עולם נחם את אהרן על ששבטו לא התנדב בתרומת הנשיאים לחנוכה המשכן, שהקב"ה גילה לאהרן שהשפעת הטבת והדלקת נרות המנורה תימשך לעולם על ידי הדלקת נרות חנוכה. ובהמשך כתב הרמב"ם שאהרן בעצמו הקפיד להדליק בעצמו כי במצווה הגדולה הזאת "רמז דברים עליונים וסוד נשגב", וכפי שכתבתי קודם באריכות שיתכן שבסוד הזה כלול ההכנה שעשה לנס ואורות חנוכה.

והנה בפרשת בהעלותך כתוב "ויעש כן אהרן" וכתב רש"י: מלמד שלא שינה, ושואלים, וכי מדוע אהרן ישנה??? ועוד מקשים וכי מה הקושי להיטיב נרות שזו רק הטיה של פתילה לכיוון הנר האמצעי, וכן ההדלקה פעולה פשוטה היא!!!! ומתוך המהרי"ל דיסקין, שאהרן הקפיד לעלות על המדרגות ולהדליק, וכפי שכתוב במסכת תמיד פ"ג משנה ט' "ואבן הייתה לפני המנורה ובה שלוש מעלות שעליה הכהן עומד ומטיב הנרות".

ולכאורה, למה שידליק באופן לא נוח כאשר לא כתוב שחייב לעשות כן, ובפרט שגם אהרן הכהן כמשה היה בגובה 10 אמות, וכפי שהרה"ג מיכאל מרדכי סויסה, הביא לי את המדרש (אותיות דר"ע אות ק') כשבא משה ואהרן אצל פרעה וכו' ורום קומתם כארזי לבנון, ובכלל הגמרא

וכדאי להמשיך ולהבין עניין המדרגות שהיו למנורה??

ולמה אכן יש מעלות למנורה??? מה העניין שבהם?? ואולי אהרן הקפיד לעלות על המדרגות, בכדי שלדורות אם יהיה כהן מועמד להיות כהן גדול שיש בו את כל המעלות הגשמיים שמונה המדרש רבה ויקרא כ"ו ט' כהן גדול - שהוא גדול בה' דברים: בחכמה, בכח, בנוי, בעושר ובשנים, רק חסרון אחד יש בו שהוא נמוך, שזה לא ישמש כחסרון בשיקול דעתם בבחירתו לתפקיד כהן גדול, כי ממילא היו מדרגות לרמז לכהנים נמוכים שיצטרכו למדרגות, ואדרבה הנמוך יראה כביכול כיותר מתאים לתפקיד.

כמו כן שכל כהן אפילו כהן הדיוט שהוא נמוך שהרי כל הכהנים יכולים להדליק את המנורה, לא יתבייש לקבל את התפקיד להדליק את המנורה, וגם אם כבר קיבל את התפקיד שלא יתבייש להשתמש ולעלות על המדרגות שמא ילעגו לקומתו הנמוכה.

ובמקרה של כהן גדול נמוך שמדליק הוא חייב לעלות במדרגות כי אסור לו להרים את ידיו מעל לציץ, לכן אהרן הכהן האוהב שלום ורודף שלום העדיף לסבול, ולהתכופף עד כאב למען הדורות הבאים.

בשבת צ"ב דנה האם כל הלויים היו בגובה 10 אמות. **נמצא** אם כן שכשהיה נכנס למשכן היה מגיע לתקרת המשכן אלא אם כן כופף ראשו כל הזמן, ועוד אומרים לו תעלה על המדרגות בכדי להדליק את המנורה!!! **בכל זאת** אהרן לעולם לא פקפק, אלא בתמימות שלא שינה אותה לעולם, **עלה על המדרגות והתכופף עד כדי כאב** בכדי להטיב ולהדליק את הנרות.

שהרי גובה המנורה 18 טפחים שזה 3 אמות, וזה פחות משליש מגובהו של אהרן, ועוד נוסף את גובה המדרגות וכך היה על אהרן צורך להתכופף עוד יותר, ומלבד זאת יש את הקושי שצריך להתכופף ולהיזהר לא לאבד יציבות וליפול כי הוא על מדרגות מתכופף מתחת לשליש גופו.

ומלמד שלא שינה, **שלא אמר** זה מיותר זה רק מוסיף קושי, ומי רואה אותי, ואדרבה עדיף ומצוה שלא לעלות כי כך אפשר יותר לדייק בעבודת הנרות, **אלא** בתמימות תמיד עלה והתאמץ בלי לשנות לעולם.

ואם כן מובן פלאי פלאים, שכמו שאהרן הדליק את המנורה בהתכופפות מיוחדת ולא פשוטה וכפי שפירטנו, כך אנחנו נדליק נרות חנוכה בהתכופפות, וממילא גם נתבונן כמה עלינו להיות כפופים ומתחשבים באחרים כדרכו של אהרן הצדיק.

ובדרך רמז, מדליקים נר חנוכה מעל ג' טפחים זה כנגד ג' מדרגות, ועד י' טפחים גובה לזכר אהרן הכהן שגובהו י' אמות ובכל זאת התכופף מאוד מאוד ועוד על גבי סולם לפחות משליש מגובהו וכמתואר קודם.

ואולי יש צורך נוסף לעלות במעלות למנורה, בכדי שבכל פעם לפני שמדליק יבין שהמנורה זה עליה רוחנית, וכל הזמן אמורים לעלות ממנה.

כי מלימוד התורה חייבים להתעלות, או ללמוד מוסר קודם ולהתעלות ביראת שמים ורק אחרי זה להדליק שזה כנגד חכמת התורה, כמו שנאמר "ראשית חכמה יראת השם" וכפי שהוסבר בדיבור הקודם.

ועוד נראה, שדווקא היו מדרגות בכדי שגם כהן ענק יעלה ויתכופף, בכדי שיזכור נכון זו **עבודה קלה ופשוטה** בכל זאת **אל תזלזל בה** למרות פשטותה וקלותה, ומחשבה זו באה לו כשעולה ומתכופף.

וכוונת אלו נזכור גם בהדלקת נרות חנוכה, שחייבים לשאוף להתעלות בתורה וביראת שמים קודם ההדלקה, וכן שיזכור להתחשב תמיד בכבודם של אחרים למרות שהם פחותים ממנו ברמה ובחשיבות, **וכמו** כן לדעת שחנוכה למרות שקיום מצוותה פשוט היא וזולה היא, בכל זאת נתאמץ בהדלקתה בהתכופפות ונחשיבה כי טמון בה סודות התורה ואורות התורה, וכפי ההכנה כך קבלת האורות בס"ד.

וגם מזה נוכל ללמוד, שעלינו לסגור את כל הפתחים ליצר הרע וכפי דרישת הרבנים, ולהתרחק מאינטרנט וכל שכן מאינטרנט פתוח ומכל כלי הטכנולוגיה המסוכנים, ולמרות שאתה משוכנע ובכנות שאצלך פתחים אלו לא רלוונטיים, כי אתה חזק ולא פזיז, אתה בוגר ולא ילד קטן ויודע מה מותר ומה אסור, ובטוח בעצמך שלך לא יקרה כלום, בכל זאת נהג כאהרן הכהן שהתאמץ עד כאב רק למען אחרים ואפילו לדורות הבאים, ולא שינה מהקפדה זו כל חייו.

ובפרט שבינינו אנחנו מכירים את האמת שגם אדם החזק ביותר, יכול להיות חזק במשך 1000 ימים מושלמים, ויום אחד אחרי ה 1000 הוא יפול, ולמה??? כי הוא השאיר פתח ליצר הרע!!! וכשתנחו ותשרה עליו רוח שטות הוא יפול עמוק לבאר שחת, והיצר ינקום בו חזק על כל התקופה שחנק אותו, על כן, שמוע נשמע לרבנים חכמי ישראל עיני העדה, ולמרות הקושי והמגבלות נעשה ככל אשר יורונו, ובעזרת השם הבא להתקדש מסייעים בידו, אמן ואמן.

וזהר לבנו - חנוכה

למה חוגגים 8 ימים בחנוכה?? קושית הב"י

ולפי זה יום ראשון של חנוכה זה חג על האש קודש שיצאה מהמזבח בכה' בכסליו, כי בלי זה לא היה כלום!! וזה חג חנוכה על חנוכת המזבח, ורק לאחר תיקון המזבח עם אש קודש רק אז המשיכי בעבודת הקודש, לסדר לחם הפנים ולהדליק את הנרות, ושאר הלילות חוגגים על נס הנרות. שדלקו מפח שהספיק רק ליום הראשון.

ראיתי בספר היוחסין – מאמר ראשון האלף הרביעי, המאה הרביעית, ואז בא יהודה וכל החסידים ויטהרו הבית ויביאו עצים ואש הקדש לא מצאו, ויקראו אל ה' ותצא אש מן האבן אשר על המזבח ויתנו עצים עליה ותהי האש ההיא עד הגולה השלישית. ויעשו חנוכת המזבח בחדש כסלו בכ"ה יום בו. ושימו לחם הפנים ונעשה נס גדול בשמן, ויהללו לה' ח' ימים.

לשנה אחרת קבעו ועשאו ימים טובים

של האבל על אלעזר, ורק בשנה החדשה קבעו את החג לדורות.

ולמרות שעדיין הקרבות נגד היוונים עדיין המשיכו שנים לאחר מכן ואכן גם יהודה מת במלחמת מצווה לאחר שש שנים שמלך, אבל בכה' בכסליו כבר היה הניצחון חד וברור, וכדברי הרמב"ם שהניצחון החזיק 2000 שנה.

הודו לה' התחדש חידוש נפלא נוסף, מדוע בפורים קבעו את החג כבר באותה שנה שהתרחש הנס, ואילו בחנוכה המתינו ורק שנה לאחר הנס קבעו את החג לדורות??

ונראה, שהיות ובמלחמה נגד היוונים נהרגו בקרבות צדיקים מבני מתתיהו – אלעזר שנפל עליו פיל במלחמה וטבע ברפש של הפיל, לכן המתינו שיעבור שנה כביכול שנת

ועל המלחמות

באהבה, שיקד בנו בעירה למסור נפש כאלעזר למות על קידוש ה' למען אחרים שיצליחו ללמוד תורה בשלווה ובקדושה ובטהרה בלי מפריעים.

ועל זה ועל אלו שמתו במלחמה במסירות נפשם על קדושת השם אנחנו מודים לה' שיש לנו צדיקים כאלו, ועבורם יתכן שהמתינו גם שנה שלימה ורק ככלות השנה קבעו את חנוכה לדורות.

אכן גם על המלחמות ולא לא רק על הניצחונות אנחנו מתייחסים בכבוד, ולכן בנוסח על הניסים מוסיפים "ועל התשועות ועל המלחמות, והבן שואל וכי יש להודות על המלחמות?? וגם למה כתוב על המלחמות לאחר שכתוב על התשועות?? אלא ברור שיש להודות מאוד על הניסים ועל התשועות אבל עדיין יש צורך להודות גם על המלחמות, על שבער בנו אש קודש להילחם למען שמו

ללמדנו שיהודי חייב להילחם למען חיי קדושה, נכון זה קשה להילחם כל החיים, והיצר בוער בנו, אבל זה לא מדויק, כפי שטענתי לידידי הרב חיים אפשטיין שליט"א בשלום זכר, כאשר שאל אותי האם אכן יהודי שהצליח להתקדש 40 יום האם הוא כבר מוגן מפני היצר הרע?? הרי מצאנו רבים שנפלו לאחר 40 ימי קדושה רצופים?

ובס"ד עניתי לו, זה ברור שמי שמתקדש ומרעיב את יצרו אזי כפי עדות הגמ' הוא שבע ולא רעב לחטאים, וכתוב שהקב"ה לא מכשילו בשוגג בחטאים, ויותר מזה הוא כבר לא בגדר רק רע כל היום, שמחשבותיו לא כל הזמן נוטים לטומאה בכל מראה ברחוב וכו', אומנם גם מי ששמר את עצמו בלי ספק במזיד יכול הוא להיטמאות מחדש ולא נודע כל ימי קדושתו, על חייב כל מתחזק לסגור כל פתחי עבירה, שלא יהיה ליצר פתח לנסותו ולהכשילו בשום דרך ובשום צורה, ובהחלטה כזו נזכה כל ימינו לנצח במלחמה הגדולה מלחמת היצר, בשלווה וברוגע ולא בניסיונות קשים ומרים שרבים נופלים בהם רח"ל.

שאור הנורות הקדושים ירצדו בעינינו תמיד ולא חושך החטאים שמאירים היצר כאור יקרות והם בעצם חבלי שווא ואש הגיהנום רח"ל, ובס"ד עם הרבה תפילות ותחנונים נצליח להודות על הניסים ועל המלחמות אמון בהצלחה עצומה תמיד.

תשובה מעומק הלב בחנוכה – בהלל ובמזמור שיר חנוכת הבית

ואני מתעודד מההמשך: חנון ה' וצדיק. ואלקינו מרחם: שמר פתאים ה'. דלותי ולי יהושע: שלמרות שאני מלוכלך בעבירות באשמתי בכל זאת הקב"ה דן אותי כטיפש ופתי שהתפתתי ליצר הרע והקב"ה שולף אותי מהבור ועומק הטומאה כבקשתי וכהתחננותי אליו.

שוכי נפשי למנוחיי. כי ה' גמל עליי: כי חלצת נפשי ממוות. את עיני מן דמעה. את רגלי מדחי: את הליך לפני ה'. בארצות החיים: וברגע שאני מצליח בעזרת ה' לצאת מהטומאה ולעזוב דרך רשע עכשיו הזמן לשמוח בה' וללכת בבטחה בדרך ה' הטובה, ולא לחשוב על החטאים שחטאתי בעבר, כי כרגע אני עדיין חלש ועלי להמשיך להתחזק ביותר בשמחה בה' ולהרגיש שאני בארץ החיים, וזה רק מתוך שמחה.

האמנתי כי אדבר. אני עניתי מאד: ועלי להאמין שמעכשיו אני צדיק ועבד ה' כפי שאומרים בתחילת הלל הללו עבדי ה' - מעתה ועד עולם!! עזוב כרגע את העבר, תהיה מהרגע עבד ה' - מעתה ועד עולם!!

עכשיו זה הזמן לבקש ולהתחנן בעד נפשינו שנצליח להתחזק ביראת שמים תמיד שאור הנרות יאירו ויגרשו מאתנו את חושך של העבירות והניסיונות וכדאי להגיד את **מזמור שיר חנוכת הבית** בהתרגשות רבה, ולכוון שהקב"ה יעלה אותנו ואת כל מה שפגמנו מעמק הקליפות - משאול נפשי, חיייתי מיורדי בור זה מה שעלינו להוציא מחנוכה, להתעלות ולתקן מה שפגמנו זה הזמן להתחנן ולשווע לבורא עולם

והנה בהלל השלם שאומרים בחנוכה במזמור - אהבתי כי ישמע ה' את קולי תחנוני אומרים, אפפוני חבלי מות. ומצרי שאול מצאוני. צרה וגון אמצא:

ופירשתי לעצמי שהכוונה על עומק הטומאה שנופלים בעיניים ובברית עד שמגיעים לשאול ולמוות ולגון מחמת הטומאה רח"ל.

אבל: ובשם ה' אקרא. אנה ה' מלטה נפשי: אני מתחנן לבורא עולם אבא תציל אותי מעומק הבור, אנא תציל את נשמתי שלא תלך לאבדון, אבא יקר הצילו!!!!

וזהר לבנו - חנוכה

אבל את האמת אני יודע, שיש עוד רבים וטובים יראי שמים ויראי חטא שמקפידים קלה כבחמורה, וגם אני יצטרף לחבורת הצדיקים ואתרחק מכל קבוצה ואנשי רשע, ואחסום כל פרצה שעלולה לסכן אותי גם אם כל העולם לא מגינים את עצמם כל כך ומתירים לעצמם וסומכים על עצמם, אני לא יצטרף להיתרם, אלא אהיה בין הצדיקים והיראי שמים האמיתיים אמן ואמן.

מסירות נפש ללימוד תורה במערות - בזמן גזירות היוונים

אבל רבי חנינא בן תרדיון שלא היה עומד עליו אלא פקוח נפש כשאם יתגלה יהרגוהו, אז ילמד כי קודם הגילוי - בכל רגע יש מצות עשה שיכול לקיים.

ולענין שאם הטענה שעל מצוות עשה יש ביד האנס לעכבו מלקיים כי בידו להניחו בבית האסורים לכן יקשיב לאנס, יתכן שהיא הנותנת שאם עדיין לא התגלה ולא נתפס ביד האנס, חייב הוא ללמוד תורה ולקיים כל המצוות, כי אם ימנע אזי יתבטל לגמרי מהמצווה כל זמן גזירת המלכות, וכך לפחות יקיים עד שייתפס.

משא"כ כשציווי האנס עכשיו חד פעמי, אזי אכן לא יקיים את המצווה, כי עדיף שיתבטל פעם אחת כי ממילא מיד האנס להכניסו לבית האסורים ולמנעו זמן רב מקיום המצווה.

ומעניין לעניין באותו עניין אם אכן יהודית הלכה מעצמה לשר הצבא היווני ברמאות כאילו באה להיטמא עמו, האם דבר זה מותר לחלל שם שמים תחילה למען הניצחון בסוף? ובפרט שהניצחון אינו מובטח? ואולי זמן מלחמה שונה שבתחבולות עשה לך מלחמה ואולי גם זה כלול בתחבולות עשה לך מלחמה, ויל"ע.

36 נרות בחנוכה – משמעות המספר

והיות והמספר 36 שימש לקידוש ה' ותיקון חילול ה', לכן מדליקים 36 נרות בחנוכה, לפרסם הנס ולקדש שם שמים בעולם, שזה יכפר את החילול ה' שעשו המתיוונים שעזבו את היהדות והתחברו להיות כיוונים רח"ל.

ויתכן שזה מחלוקת בית שמאי ובית הלל, האם הדגש ב36 זה צמצום ומחיקת החילול ה', ולכן ידליקו באופן שה36 פוחת והולך, או שה36 זה באופן של מוסיף והולך שלהגביר קידוש ה', והחילול ה' כביכול מאליו ימחק, כי עד כמה שמתגבר הקדושה וקידוש ה' כך מתמעט כוח הרע ורושמו בכל העולמות.

ויתכן עוד, שבחילול ה' בהעי נפטר יאיר שהיה צדיק ושקול כ36 רוב הסנהדרין, שיתכן כי עכן שנטל בחרם מובא במדרש רבה כג' ו' התיר זאת מכוח פרשנות מעוותת בתורה שכתוב בה "ואכלת את שלל אויבך", ובגלל נגיעות ואינטרסים הוא לא רצה להבין שיש מקומות בהם התורה אוסרת לקחת מהשלל, לכן נפטר יאיר השקול כרוב סנהדרין, להראות לעם ישראל שורש חטאו של עכן שהשתמש בתורה שלא על פי כפי הוראת רוב סנהדרין, שעל פיהם נקבע כל הלכה ודין.

לכן בחנוכה קבעו הסנהדרין דווקא את החג לדורות, ורק בשנה הבאה, ללמד שרק סנהדרין קובע חגים בעם ישראל, כי כוח התורה לדורות נמצא בידי רוב הסנהדרין שהם 36 כמניין נרות חנוכה, וכפי כתב הבן יהוידע בתחילת העלון. אגב יתכן שלוי נרות זה כנגד לוי צדיקים נסתרים שמאירים את חשכת הגלות.

אני אמרתי בחפזי. כל האדם פזב: ותמיד עלי לזכור, שהיצר הרע משקר על בני אדם ואומר להם תחטאו שהרי כל אדם חוטא וכוזב, ואל לך להתאמץ יותר מידי, זה בסדר לחטוא, אבל את זה אמרתי והאמנתי בשטות זו כי רח"ל לצערי כי רב הייתי נחפז לעשות עבירות, וחיפשתי תירוצים לחטוא בפחות נקיפות מצפון.

החינוך במצוה רצו כתב, שכשאמרו יעבור ואל יהרג, דעת הרמב"ם והמחבר: שאסור להחמיר על עצמו, והוסיף החינוך שלגדולי הדור וחסידיהם כשהשעה צריכה היו מותרים למסור נפשם. אומנם דעת ראשונים שעל מצות עשה: לעולם לא יחמיר למסור נפשו כי יתכן שיבטלוהו יותר פעמים ע"י שיתפשוהו בבית האסורים, או כיון שאין בו מעשה. אבל דעת הלחם משנה שהר"מ חולק שגם על מצות עשה ימסור נפשו.

ובכסף משנה הקשה על הראשונים מרבי חנינא בן תרדיון שהיה עוסק בתורה, וממה לך יוצא ליצלב שמלתי בני ושוטלתי לולב, שאפילו על מצוות עשה בשב ועל תעשה בכל זאת מסרו נפש??

ובעצם קושיה זו היא גם על מה שמצאנו שבימי גזירות היוונים בימי חנוכה התחבאו היהודים במערות בכדי ללמוד תורה, ומדוע סיכנו נפשם על מצוות עשה, ועל מצוות שהן בשב ואל תעשה??

ומחלק המנ"ח: אם אנס רוצה לבטלו ממצוות כגון שלא יניח תפילין - לא ימסור נפשו כיון שביד האנס לעכבו מלהניח עכשיו וגם אח"כ כשיאסרו ויבטלו עוד פעמים,

תלמידי המצוין והעילוי עמיחי פומרנץ, הצעיר לימים שהוא סה"כ בכיתה ג' ב"שובו" ראשון לציון, תוך כדי שיעור בנביא יהושע, לפתע הוא האיר את עיני, להתבונן ולהתעמק בקשר שמצא לכאורה, בין 36 השעות בהם עמדה השמש בנס על פי ציווי יהושע שאמר שמש בגבעון דום יהושע י' יב'.

וכפי שהביא הרד"ק וז"ל: ובדרש 36 שעות עמדו השמש והירח, כיצד המלחמה הייתה בערב שבת ונתיירא יהושע שלא יחללו ישראל את השבת ופשוט ידיו למעלה שיעמוד השמש ביום הששי כשיעור יום שבת והירח כשיעור ליל שבת ומוצאי שבת והם 36 שעות: - לבין 36 יהודים או יאיר בן מנשה הצדיק שהיה שקול כרוב סנהדרין, שמתו במלחמה על העי בגלל חטאו של עכן שלקח מהחרם שנאסר.

והתחדש לי בזכותו חידוש עצום, שהרי בהפסד על המלחמה בהעי טען יהושע שזה חילול ה' נורא, "וישמעו הכנעני וכל יושבי הארץ ונסבו עלינו והכריתו את שמנו מן הארץ ומה תעשה לשמך הגדול" שם ז' ט', ובגלל החילול ה' הזה מתו 36 יהודים או צדיק השקול כ36 רוב סנהדרין, וחילול ה' הזה נגרם בגלל יהודי אחד שלקח מהחרם - עכן.

לכן כנגד זה בא יהושע לתקן את החילול ה' על ידי קידוש ה', והוא לבדו גרם לקידוש ה' כמפורש שם י' יד' "ולא היה כיום ההוא לפניו ואחריו לשמע ה' בקול איש כי ה' נלחם לישראל, ולכן 36 שעות עמדה השמש לקדש שם ה' בכל העולם כולו, וזה תיקון החילול ה' שמתו 36 יהודים, וכדברי רבינו יונה שחילול ה' מתוקן על ידי קידוש ה'.

וזהר לבנו - חנוכה

מוסיף והולך

סיפור נס פורים אפילו נכנס ונהיה לחלק מהתנ"ך, ואילו סיפור נס חנוכה זה היה הרבה אחרי תקופת חתימת התנ"ך.

דווקא בגלל זה רצו חז"ל לחדש לנו, שגם חג דרבנן שתקנו רבנן אחרי תקופת התנ"ך אפשר לקבל השגות גבוהות ביותר, עד כדי כך שאין יום דומה לחברו, ואפשר להתעלות בחג הזה בבחינת מוסיף והולך!!!

על כן, חובה עלינו לנצל את ימי החנוכה להתעלות מיוחדת באמת, ולקבל על עצמנו קבלות אמתיות ברי קיימא לסגור את הפרצות, שלא נשאיר פרצה אחת ליצר הרע, ובעזרת ה' נזכה לאורו של משיח שיאמר לנו ראו אורי שזורח בקרוב ממש אמן.

עיון בתשובת הב"י על שאלתו המפורסמת

להם כבשים לתמידין. ונשתהו להקריב התמיד עד שהאיר הקדוש ברוך הוא את עיניהם ומצאו שני טלאים מבוקרים בלשכת הטלאים. והקריבו תמיד של שחר בארבע שעות ביום, ומפורש בירושלמי ברכות ד' א' "בימי מלכות יוון היו משלשלין [ישראל הנצורים] להן ... על אותה שעה העיד ר' יודה בר אבא, על תמיד של שחר שקרב בארבע שעות.

ולכן החשמונאים הצדיקים סמכו על הנס שמעט השמן סיפיק להם למצוות הדלקה שלימה, כי ראו נס גלוי.

ופרצו חומות מגדלי – חידוש ביחד עם תלמידי מת"ת "תורת אמת" בני ברק

החמה – השמש, לעומת עם ישראל המונים לפי הירח, כי טמון בזה רעיון אדיר ועוצמתי.

שהגויים סופרים לפי השמש, דהיינו כמה זמן מקיף כדור הארץ את השמש שזה 365 יום, ויוצא כביכול שהשמש היא המרכז, וכדור הארץ שמקיפו כאילו טפל לשמש ומשמש אותו וכביכול רוקד סביבו, ואילו היהודים שסופרים לפי הירח, בעצם סופרים כמה זמן הירח מקיף את כדור הארץ, והמשמעות היא שכביכול כדור הארץ הוא המרכז, ואילו הירח טפל לנו ומקיף אותנו, ורוקד סביבנו. וזה עיקר המסר במצווה ראשונה זו, **יהודים אתם מרכז העולם**, אתם לא טפלים ובטלים, אלא המרכז, לעומת כל הגויים שהם כאין וכאפס נחשבו.

והתבוננתי בדבר עוד, שביהדות יש גם עניין של יג' למצוות, **שבלי הצ' זה למוות**, כי בגיל 13 יהודי מתחייב במצוות ואילו חילל שבת יום לפני אינו בדין מיתה, ואם חילל ביום היותו בן יג' שנה דינו במיתה, ואכן **אם אינו צדיק הרי ימות בחטאו בזה או בבא**, כי בגיל 13 אינו חכם יותר, אלא **נוצר בו אחריות למעשיו**, שזה אצל כל אדם בין חכם ובין פחות חכם, כי אחרי משך 13 שנות חיים אדם מקבל בגרות ואחריות למעשיו.

ואכן מהות המילה שהיא ברית, מהותה אחריות שנשתמש בגופנו אך ורק למצוות הבורא ולמה שהתיר לנו, עד כדי כך שהמשנה מסיימת: **גדולה מילה**, שאלמלא היא, לא ברא ה' את עולמו, **שנאמר (ירמיה לג), כה אמר ה' אם לא בריתי יומם ולילה, חקות שמים וארץ לא שמתי**, ומהותה חיים ומוות, אם מקיימים את מצוות הבורא בה הרי קיימנו עולם וחוקי שמים וארץ, וחס ושלוש אפשר להרוס חוקי שמים וארץ בביטול מצוות המילה ושמירתה.

ולכן הקב"ה כרת על מצוות הברית 13 בריתות, לומר לנו שמהות המצווה היא בשמירתה ובאחריות לשמור על מצוות הברית כל ימי חיינו יומם ולילה בקדושתה.

ויתכן שבזכות שמירת 13 בריתות, זכינו ליג' מידות שהתורה נדרשת בהם, שמהם התורה מתעצמת ונדרשת

בשבת קודש וישב, שאלני ידידי הרה"ג ר' שמעון מוזס שליט"א מדוע דווקא כלפי חג חנוכה מצאנו את המושג של מהדרין מן המהדרין?? וכמו כן מדוע רק בחנוכה יש את ההידור של מוסיף והולך??? **ונראה** לחדש בפשיטות, שדווקא בגלל שחג החנוכה זה חג מדרבנן, וכמו כן הוא החג המאוחר ביותר שיש שהרי חג פורים קדם לו כ 200 שנה, ואת חג הפורים תקנו אנשי כנסת הגדולה, ואכן

יש לעיין בתשובת הב"י על שאלתו מדוע נס חנוכה הוא 8 ימים הרי היה מספיק שמן ליום אחד, ותירץ שחילקו את השמן 8 ימים כך שגם ביום הראשון לא היה מספיק לדלוק בדרך הטבע רק על ידי נס, אומנם קשה למה לא סברו חז"ל שעדיף לקיים יום אחד כמצוותו בדרך הטבע מאשר לסמוך על נס שאולי לא יבוא??

ואולי כי כבר ראו נס גלוי ב2 תמידים כמובא בעדיות פרק ו' משנה א' שפעם אחד בימי מלכות עובדי כוכבים. לא היו

לקראת הדלקת נר א' של חנוכה התשפ"א, דרשתי מתלמידי המצוינים והעילויים בכיתה ח' ת"ת תורת אמת, להתחזק בלימוד התורה הקדושה ולא לוותר, שחלילה לא ניתן ליוונים את הניצחון שרצו להשכיחם תורתך, ואכן המשכנו ללמוד על פי סדר השיעורים, ובמשניות נדרים בפרק ג' משנה יא', **התחדש בס"ד חידוש נפלא המתחבר לנס חנוכה**.

שבמשנה שם כתוב: רבי ישמעאל אומר, גדולה מילה שנכרתו עליה שלש עשרה בריתות. ומיד **תלמידי היקר יעקב בולג ני"ו** האיר את עינינו ואמר שהיוונים בימי הגזרות שקודם נס החנוכה **פרצו 13 פרצות** בסורג של בית המקדש, כמובא **במשנה במידות פרק ב משנה ג'** שחזרו וגדרו **וגזרו כנגדם 13 השתחויות, והגר"א** בחידושו על משנה זו מסביר מה היה מיוחד בסורג, שעד הסורג היה מותר לעובד כוכבים ליכנס – בבית המקדש. ומשם ואילך אסור לעובד כוכבים ליכנס, ואילו ליהודים היה מותר להיכנס יותר פנימה, לפיכך פרצו שם.

ואכן תלמידי היקרים דוד שניצר ואליהו שיינקר ני"ו, הוסיפו שאכן היוונים גם גזרו במיוחד על איסור ברית מילה, ובעצם על כל הבריתות שהם שבת ראש חודש וברית מילה, כמובא **במגילת אנטיוכוס ז-יא', ועי' מהר"ל בנצח ישראל פרק ג', ובגור אריה בראשית א, א' שמאריך בעניין**, ותלמידי בחכמתם הטהורה הסבירו שמטרת היוונים למחוק את המיוחדות של עם ישראל, ולאחדם ולהשוותם לכל אומות העולם, ולכן פרצו וגזרו בעיקר הדת המפרידים ומייחדים את עם ישראל.

ואכן כלפי שבת ידוע שגוי ששבת חייב מיתה כי **אות היא ביני ובין בני ישראל**, וכפי הכתוב בתפילת שחרית של שבת ולא נתנו ה' אלקינו לגויי הארצות. ולא הנחלתו מלכנו לעובדי פסילים. **וגם במנוחתו לא ישכנו ערלים**. כי לישראל עמך נתנו באהבה. לזרע יעקב אשר בם בחרת:

וגם כלפי ראש חודש כבר ביארתי שהיא המצווה הראשונה לעם ישראל, כי היא מסמלת את המיוחדות של עם ישראל מול אומות העולם שמונים שנה על פי ימות

וטהר לבנו - חנוכה

ואת זה היוונים רצו לטשטש ולמחוק, שעם ישראל אינו מיוחד משאר הגויים, ואין מיוחדות 13 בריתות של המילה, ואין מיוחדות לגיל 13 באחריות לקיום המצוות, ואין מיוחדות לעניי העדה שהם גדולי ישראל שהם כמגדלים הרואים למרחוק ומזהירים את העדה מסכנה, ולכן למרות שהיוונים "פרצו בסורג" בכל זאת נחשב שפרצו "חומות מגדלי", שרצו לערער את יסודות הדת ואת עניי העדה שמחזקים את עם ישראל בייחודיותם של עם ישראל מול הגויים וטומאתם, (ומ"מ יתכן שמלבד ה-13 פרצות שעשו בסורג הם גם פרצו פרצות בהיכל כלשון הרמב"ם בתחילת הלכות חנוכה, כשם שפרצו את חומות ירושלים שלכן נהפכה לרשות הרבים ע"פ תוס' ר"ה כג').

ועל זה נלחמו הכהנים החשמונאים וניצחו את היוונים, ואדרבא הוסיפו עוד 13 ביהדות, שזה 13 השתחויות במקדש, להתקדש בעוד 13, ובעזרת ה' נזכה להתקדש באור החנוכה תמיד בס"ד אמן.

ויישר כוח לתלמידי היקרים כל אחד בשמו הטוב, שבזכותם אני זוכה לחדש חידושים נפלאים, וכוחם גדול ועצום שהם מתאמצים בלימוד התורה בכל כוחם בכל זמן ובכל שעה, ביומי דפגרי כבכל הימים, כי אש התורה בוערת בהם, ועדיין לגדול בתורה וביראת שמים ובמידות טובות ונאצלות להיות מגדולי הדור של הדור הבא, דורו של משיח צדקנו שיבא במהרה בימינו אמן.

וידבר על לבם – עוד בעניין המספר 13

ואחרי כותבי כל זאת, הפתיעני משגיח חשוב מאוד ומשפיע רוחני בישיבות חסידיות חשובות מאוד, שכינותי ברוב חידושי מורכב זה לדברי השפת אמת.

ואכן מצאתי בשפת אמת בליקוטים לחודש אדר, וזה תוכן דברו כמעט כפי שכתבתי, וברוך שזכיתי לכוון בכל המהלכים הללו לדבריו הקדושים, ואני חייב תודה לבורא עולם על שזיכני לדעת גדולים

שם הוא מבאר דברי זקנו החידושי הרי"ם, הי"ב חדשים הם בחי' הי"ב שבטים, - זה בעצם כדברי המדרש הקודמים, וחודש אדר רומז ליוסף, לכן יש ב' אדרים, והי"ב חדשים מנהיגים כל העולם ביי"ב מזלות, וחודש העיבור ה-13 הוא בבחינת למעלה מהנהגת הטבע והמזלות, לכן סוד העיבור לא נמסר רק לבני ישראל, זהו בחי' אדר שני להשוות הלבנה עם החמה.

וגם את חידושי על השעות בעניין תוספת שבת שהוא מכוחו של יוסף הצדיק, מצאתי בקול שמחה, מועדים - חודש אדר - כחו של יוסף, שהביא מהשפת אמת בשם החידושי הרי"ם, והיה הוא לשון שמחה. תוספת שבת היא על ידי ההכנה וההתלהבות של האדם. וזה הוא מכוחו של יוסף, ופירש זאת מהפסקו שאמר להם להתכונן לשבת בזריזות והבית ישראל מביא שבזכות תוספת שבת זוכים לתשובה, ואולי זה הבחינה שאין לך אדם שאין לו שעה, ויש קונה עולמו בשעה אחת כפי שכתבתי, וגם לכן יוסף חידש להם זאת בכדי שיחזרו בתשובה גם על מה שפסקו ב"ד שצדקו במעשם. עיי' שם, ואני כולי תודה לבורא עולם.

גיבורים ביד חלשים

היה נס שהמכבים ניצחו את היוונים בכוח הגוף, אזי עם ישראל המתיוונים לא היו מתפעלים כל כך מהנס כנס רוחני של ניצחון האור מול החושך, ודווקא בגלל שהמכבים היו חלשים זה גרם התפעלות עצומה והתעוררות תשובה עצומה והחזיר בתשובה את כל עם ישראל.

ואולי בגלל שתהליך החזרה בתשובה של כלל עם ישראל לקח זמן רב, או שרצו חז"ל לראות האם חזרתם בתשובה של המתיוונים אכן שרירה וקיימת ולא תדעך ותתקרר

בהם כראוי לאמיתות התורה, וגם במקיימי מצוות ברית מילה כראוי יזכו ללמוד תורה ולדורשה ולחדש בה כראוי, וכמ"כ זכינו ונזכה ביג' מידות של רחמים.

ותודה לת"ח עצום שהוסיף זאת, ונזכה להגיע ולהתחבר באחד של פסוק האמונה "שמע ישראל" שאחד עולה ליג' - , וכמו כן כתוב בקו הישר על חנוכה ששתי הברכות המיוחדות לחנוכה כל אחד מהם יש 13 מילים, שזה כנגד יג' מידות של רחמים, ושנייהם יחד עולה 26 שזה גמטריה שםס הויה מידת הרחמים מעל הטבע, ותודה לגאון הרב יעקב דוד שרייבר שליט"א על הוספתיו אלו .

אומנם עיי' במשנ"ב סימן תרעו' א' שנוסח הברכה ע"פ הגמרא הוא להדליק נר חנוכה - אבל בכל הפוסקים הנוסח נר של חנוכה וכ"כ המהרש"ל אך הוסיף שיאמר שלחנוכה במילה אחת ולא של חנוכה שתי מילות - ואולי כי רק כך יוצא 13 מילים.

ויישר כוח לתלמידי היקרים כל אחד בשמו הטוב, שבזכותם אני זוכה לחדש חידושים נפלאים, וכוחם גדול ועצום שהם מתאמצים בלימוד התורה בכל כוחם בכל זמן ובכל שעה, ביומי דפגרי כבכל הימים, כי אש התורה בוערת בהם, ועדיין לגדול בתורה וביראת שמים ובמידות טובות ונאצלות להיות מגדולי הדור של הדור הבא, דורו של משיח צדקנו שיבא במהרה בימינו אמן.

כתוב במדרש רבה, וכי יש לך אדם שמדבר על הלב?? אלא דברים שהן מנחמין את הלב, וטען להם יוסף וכי אני יכול לשנות סדרו של עולם?? מפני ש-12 השבטים הם כנגד שנים עשר שעות ביום, וכנגד שנים עשר מזלות ברקיע??

וחשבתי לפרש שהרי מיוסף יצאו 2 שבטים שהם מנשה ואפרים, ואם כן יוצא שהשבטים הם 13, ולפי זה הם אינם 12 המזלות?? אבל על זה אפשר לתרץ בפשטות, שאכן יש לנו שנה מעוברת שיוצא 13 חודשים, ואכן חודש אדר הופך ל-2 חודשים, ואכן אומרים שחודש אדר ב' - חודש העיבור הוא חודש מעל המזל, שאכן יש רק 12 מזלות.

אומנם בקשר לשעות יש קושי לבאר איך נסתדר לבאר 13 שעות ביום?? ואולי למעלה מן המקום ולמעלה מן הזמן זה כביכול השעה ה-13, שאולי בזכות קדושת היסוד של יוסף הצדיק, זה כוח מעל דרך הטבע שנותן כוח לכל מתקדש שיצליח בעולם הזה למרות שנגזרו עליו גזירות קשות, כי הוא כביכול מעל הזמן מעל 12 שעות היום, ואולי זה רמז במושג אין לך אדם שאין לו שעה, שהכוונה שעה מיוחדת מעל השעות הרגילות, מעל הטבע הרגיל, ועדיין יל"ע.

וברוך ה' במוצאי חנוכה התעוררתי באמצע הלילה עם הסבר נפלא, שיש מצוות תוספת שבת בכניסתה וביציאתה, כך שמוסיפים על 12 שעות הלילה של שבת וכמו כן מוסיפים על ה-12 שעות של יום השבת, והתוספת הזו היא מחול על הקודש והיא כמו השעה ה-13 שאינה בטבע, כי ה' הבדיל בין קודש לחול, וקבע שעות השבת הקדושה ואת שעות החול ובכל זאת בכוח התוספת להחיל קדושת שבת על זמן החול.

שלא נחשוב שהיו גיבורים כפי גבורתם העצומה של חיילי בר כוכבא שהיו גיבורים עצומים כפי שמתואר שהיו בעוצמת גבורת ואומץ נפשם כורתים אצבע לעצמם, אלא שחכמים טענו לבר כוכבא שבכך הוא הופך את עם ישראל לבעלי מומים, ולכן החליף את תנאי הקבלה לצבאו בכך שתוך כדי רכיבה על סוס החייל יעקור עץ ויסיע אותו על הסוס תוך כדי דהירה!!

אלא בתקופת היוונים רוב עם ישראל היו מתיוונים חלקם לגמרי ורובם למחצה ולשלש ולרביע, ואם כן אם

וזהר לבנו - חנוכה

אלא יתכן שהכוונה שהטמאים והרשעים והזדים שבעם ישראל שהתייוונו הם בנס נמסרו ביד הצדיקים הטהרים עוסקי התורה הקדושה, שראו כל רשעי עם ישראל את כוח האור של עוסקי תורתך שניצח מעל הטבע את האימפריה היוונית, וראו שזה לא ניצחון גשמי אלא כוח רוחני שמכוון מבורא עולם לניצחון היהדות והאור על החושך והטומאה.

לאחר מספר חודשים, לכן רק לשנה הבאה קבעו את חנוכה לחג לדורות.

ולפי זה אפשר לתרץ קושיית ש"ב הגאון הרב יוסף טויב שליט"א, ששאלני מה שבח המיוחד שטמאים נמסרו ביד טהורים וכן רשעים ביד צדיקים וזדים ביד עוסקי תורתך, הרי זה פשיטא?

שבת חנוכה - חידוש מתוך מדבש מהצדיק "המשותק" הרב רפאל ישראל פלדמן הי"ו

ואולי יש להוסיף, על דבריו המאירים, שהיות וכל שבת בדרך כלל מצוות הנשים להדליק נרות, ובחנוכה להיפך משבת מצוות הבעל (והבנים) להדליק, הבדל בולט זה מעצמו גורם פרסומי ניסא גדול לכל הפחות בשעת ההדלקה שהיא עושה מצווה לבני הבית והמשפחה.

ובשבת חנוכה מאירים אורות קודש המצטרפים ממעשה הבעל ומעשה האשה, וזה אור יקרות ששני ההורים מאירים את הבית בקדושה ובטהרה. **ומשבת** זו נקבל על עצמנו להיות באחדות המשפחה ושיהיה אהבה ואחוה שלום ורעות בין ההורים, ושההורים יחדיו יאירו את הבית בקדושה כל אחד בסגנונו אבל למטרה אחידה ומושלמת. **וכך** נזכה שכל ילדינו ויוצאי חלצינו יאירו גם הם באור יקרות את חיינו וימשיכו את אור התורה והקדושה לדורות הבאים בקדושה ובאהבה אמון ואמן.

נפסק בשו"ע אור"ח תרע"ח א' שנה שבת עדיף מנר חנוכה מפני שלום ביתו, אומנם **נר חנוכה עדיף מקניית יין לקידוש היום ולהבדלה משום פרסומי ניסא:**

והקשה הרב פלדמן שאם מצוות נר של חנוכה מצוותה משתחשך והדלקה עושה מצוה, אזי **בערב שבת** שא"א להדליק בזמן שקבעו חז"ל מפני חילול שבת ולכן מדליקים לפני השקיעה, **א"כ מדוע מברכים להדליק, אולי יברכו רק ברכת "שעשה ניסים"** כי כל זמן חנוכה הוא זמן הודאה?

ותירץ נפלא שכמו בשבת העניין זה בשביל שלום בית שעיקרו זה בלילה שלא יכשל בחושך, ומ"מ מברכים להדליק נר שבת גם קודם חשיכה בגלל מה שידלק אח"כ בלילה, אם כן גם נר חנוכה שעיקרו לפרסם הנס, אם כן גם יברכו **"להדליק"** כי יתפרסם הנס אחר כך בלילה, ונפלאים דבריו מאוד יש"כ שזיכני !!

"בהעלתך את הנרות - יאירו" - כלול בזה גם הדלקת "נרות חנוכה"

אבל עדיין קשה, שהרי אהרן הצטער כי רצה שיהיה תרומה שיש בה חסרון כיס גם ממנו לחנוכות המשכן??

ויתכן שריבונו של עולם לימד את אהרן, שיש השקעה של תרומה ונדבת ממון, ויש השקעה ומאמץ בעבודה ה' שהיא נדבה חשובה לאין ערוך שהשפעתו לדורי דורות.

וראיה לדבר, שבפרשת נשא התורה מאריכה וחוזרת על קורבנות כל נשיא ונשיא, למרות שתרומתם הייתה שווה, ולא קיצרה וכללה אותם יחד, והדבר בולט במיוחד כי בגלל אריכות זו **פרשת נשא** היא הפרשה הארוכה מכולם.

והסיבה שהתורה מאריכה וחוזרת, כי כל נשיא ונשיא כיוון כוונות אחרות ושונויות מתרומת חברו וכפי שמאריך המדרש, **וזה מוכיח**, שעיקר התרומה לבורא עולם זה המחשבה והכוונה.

ובזה ניחם בורא עולם את אהרן, המאמץ העצום שלך בכוונות ובעבודת ההדלקה, שווה יותר מחיסרון ממון, שהרי הצלחת להשפיע לדורות בנס חנוכה, וכדברי **הרבינו בחיי** החנוכה הפרטית שלך גדולה מהחנוכה שלהם.

נלמד מזה, שכל מאמץ רוחני שתשקיע עם כל הלב והכוונה, ובפרט כשקשה לך, בורא עולם שמח ונהנה מזה יותר ממה שתוציא כסף מכיסך, כי לא העיקר חסרון הממון, אלא כוונתך הטובה והמסירות שלך לבורא עולם.

ואז הרהרתי עוד, הנה הולך יהודי ברחובות גרמניה, ומולו פריצות איומה, והיצר אומר לו אף אחד לא מכיר אותך כולם גויים, תיפול כבר!!! אבל היהודי צועק בלבו, לא!!! לאאאאא!!! אבא אני לא רוצה!!! אסור!!! די!!! די!!! זה עבירה!!! וברוך השם הוא מתגבר, ואז כביכול קרן לייזר עוצמתי מתפרץ ממנו ואורו זורח עד למעלה למעלה, כן זה בולט מלמטה עד לכסא הכבוד, אוי!!! איזה נחת רוח הוא עשה ליוצרו, ומלאכי השרת שרים לו "ועושה נחת רוח, נחת רוח ליוצרו".

ואולי אמחיש את הדבר מהרהורי ליבי בטיסה, שכשהייתי בגובה 10 אלף מטר, ראיתי שבמסך כתוב שאנחנו כרגע טסים מעל גרמניה, חשבתני לעצמי, בגרמניה יושב מיליונר שיש לו רחוב שלם, אפילו מסוק פרטי, וחושב לעצמו אני ואפסי עוד, אני כל העולם ענק שבענקים, אבל מגובה של רק 10 קילומטר, לא ראיתי אותו, וגם לא ראיתי את הבית הענק שלו, ואפילו לא ראיתי את הרחוב שלו, ואפילו גם לא את העיר שלו, רק חום וירוק במקום רקע התכלת של הים.

וגרמניה זה גם פה, ברחוב, בשכונה, תחליט שאתה לא מסתכל אפילו שאף אחד לא שם לב, ואם ראיתי בלי כוונה, תתחנן, אבא תוציא לי את זה מהזיכרון!! בבקשה דחוף!! מתחנן בבקשה!! והנה זה עף, ואבא שבשמים אומר לפמליא דיליה "חזו

וטהר לבנו - חנוכה

חזו בני חביבי, קדושתו וטהרתו על פניו וגבורתו כאריה ונמר, שפע ברכה והצלחה ניתן לו, ברכת השם יותן לו אמן, שלך גדולה משלהם, זה מחזיק ומשפיע לדורי דורות.

שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומטיב את הנרות - המשך

שאהרן הכין פח שידליקו את המנורה בלי שינוי ובאופן מהודר, שזה 7 נרות מלאים.

ויתכן עוד שאהרן בכוונה הכין פח שמן קטן, כי רצה שלחשמונאים שמצאו את הפח שמן יהיה אמונה שלימה שזה יספיק בדרך נס, שהם יאמינו בכוח פועלו של הצדיק אהרן, ובכוח האמונה בפועלו של הצדיק, זה יגרום להם לחדש ולהעצים את הנס, וגם שהשפעת פועלו של הצדיק תמשך לדורות, אז גם **אנו נתחזק באמונה בכוח פועלם של הצדיקים ונראה גם אנו ניסים ונפלאות אמן ואמן.**

ואולי זה הכוונה מלמד שבחו של אהרן שלא שינה, שאהרן השפיע שגם **בנס חנוכה לא יהיה שינוי** אלא ידלקו כל הנרות כל שבעת הנרות.

ואפשר עוד כפי שכתב הרמב"ן **"ויעש כן אהרן"**, שאהרן הקפיד להדליק בעצמו את הנרות כל ימיו, ואפילו שהמצווה כשרה בבניו, ככתוב (שמות כז כא) יערוך אותו אהרן ובניו, כי במצווה הגדולה הזאת **"רמוז דברים עליונים וסוד נשגב"**, **ויתכן שבסוד הזה כלול ההכנה שעשה לנס ואורות חנוכה.**

וחשבת עוד, שיש כאן עניין של מידה כנגד מידה, שהיות ואהרן הקפיד כל ימיו להדליק בעצמו ובהידור את כל שבעת הנרות במלואם, ובכוונה מושלמת **וכפי שנראה לקמן בביאור הכוונה**, זה השפיע **מדה כנגד מידה**, שבורא עולם טמן כוח בפח הקטן שלא ישתנה בנס חנוכה ממה שאהרן הקפיד בחייו להדליק את כל הנרות בשלמות, ולכן הבינו שלא יתכן שמהפח הטמון לנס של אהרן ידליקו רק קצת שמן בכל יום ושידלק קצת זמן ולא כפי שהקפיד בחייו.

ודאיתי בראשית חוכמה שער הקדושה יב' סה' שמי שמרגיל את עצמו שכל דיבוריו ומחשבותיו יהיו אמיתיות, אז גם בלילה יחלום ויראה מראות אמת, וידע כמו המלאכים, שזה מידה כנגד מידה!! אם כשהוא ער לא חושב שטויות ושקרים, אז גם בשנתו ריבונו של עולם לא ייתן שיחלום דברי שקר ושטות.

לכן גם אם תרגיל את עצמך לשמור על ענין וקדושתך ביום, בורא עולם ישמור אותך בלילה, ומידה כנגד מידה אם אתה מרגיל את עצמך לברוח ממחשבות רעות אז בורא עולם ישמור עליך, ולא יתן למשחית להשחיתך, אלא יוסיף לך קדושה על קדושתך, רק חזק ואמץ אמן ואמן.

ועוד בעניין ובסגולת ההתבוננות בנרות – הארכת בספר "וטהר לבנו" - חנוכה וכן עיין בספר – על מעשה המנורה – הכוונות שהכניסו, משה ואהרן במנורה ובהדלקתה

יוחנן כהן גדול – האם הוא צדיק??

אפילו שיש רשעים וגזרה על הדור בכל זאת בגלל צדקותו הוא דרש גשם!!

אבל פלא עצום שעל אותו **רבן יוחנן בן זכאי** מספרת הגמרא **ברכות כח' ב' וז"ל:** כשחלה רבי יוחנן בן זכאי נכנסו תלמידיו לבקרו, כיון שראה אותם התחיל לבכות!! **אמרו** לו תלמידיו: נר ישראל, עמוד הימיני, פטיש החזק!! מפני מה אתה בוכה??

אמר להם אילו לפני מלך בשר ודם היו מוליכים אותי, שהיום כאן ומחר בקבר, ואם כועס עלי אין כעסו כעס עולם, ואם אוסרני אין איסורו איסור עולם, ואם ממיתני אין מיתתו מיתת עולם, וגם אני יכול לפייסו בדברים ולשחדו בממון, ואף על פי כן הייתי בוכה!!!

כתוב בספר העקידה שבורא עולם לא מעניש אדם אם במעגל של אותו אדם יש צדיק שלא מגיע לו צער מכך. **ולפי** זה מבאר הקדוש **רבי אלחנן ווסרמן הי"ד** את מאמר הגמרא בירושלמי **תענית, יז' א'** שרבן יוחנן בן זכאי בשנות בצורת היה אומר לספר יש לי צער שאני רוצה להסתפר אבל אסור לי כי גזרו תענית כי לא ירדו גשמים, ומיד החלו הגשמים לרדת בכדי שרבן יוחנן לא יצטער חלילה.

וביאר האור **אלחנן** שרבן יוחנן טען שהיות והוא צדיק לא מגיע לו להצטער על חיסרון הגשמים, ולכן בורא עולם הוריד גשם עבור כל העולם, בכדי שהצדיק רבן יוחנן לא יצטער!!!

ובראותי חידוש זה התעוררתי, שהנה לנו רבן יוחנן בוטח בצדקותו ודורש מבורא עולם גשם כי לא מגיע לו צער,

וזהר לבנו - חנוכה

יקומון דברים ל"ג י"א כתוב בתרגום ירושלמי: ולא יהיה לשונאיו של יוחנן כהן גדול כוח לעמוד.

ובכל זאת ולמרות הכל יוחנן כהן גדול בסוף נעשה צדוקי!! לבכות מרה!!! איך נפלו גיבורים!!! איך!!! מה קרה לצדיק הגדול, יוחנן!!!

והנה כל המשפחה שלו נלחמו בנס חנוכה, אפילו הבת שלו יהודית נלחמה והרגה את שר צבא יוון, והכל למען היהדות המסורה מדור דור!!! משפחה יהודית לתפארת!!! אז משפחה כזו, מיוחנן כהן גדול, ומה עם יוחנן עצמו?? **"לבסוף נעשה צדוקי"!!! ואני בוכה מרה!!! יוחנן!! אוי יוחנן!!! למה!!!! ובמחשבות אלו נרדמתי אמש!!**

וכאמור בבוקר יום שני של חנוכה, התחדש לי ברוך השם, שרבו יוחנן בן זכאי בא לתקן את הקלקול שעשה יוחנן כהן גדול בסוף חייו. **ולכן** רבו יוחנן בן זכאי בכוונה ודווקא בסוף ימיו פחד ובכה והתעורר בתשובה בכדי לחדד את הפחד שלא יקלקל סופו כיוחנן כהן גדול, **אלא** אדרבא יהרהר בתשובה ויפשפש במעשיו וישפיל עצמו בעוונה מרובה, ולא יבטח בעצמו אלא יפחד מאוד מיום המיתה.

וכך רבו יוחנן בן זכאי תיקן את הרושם שעשה יוחנן כהן גדול, וכאמור רבו יוחנן בן זכאי החשיב מאוד את יוחנן כהן גדול כאדם גדול וצדיק (ידיים ד') ולכן הוא דאג לתקן רושם חטאו, **ואולי גם תיקן חטאו של יוחנן כהן גדול**, ואין לי יד ושם בקבלה לכן נסתפק ברעיון שתיקן הרושם הרע של סוף חיי יוחנן.

ונלמד מזה שאסור לנו לסמוך על עצמנו, וכפי שהגמרא אומרת ברכות כ"ט תנן: אל תאמין בעצמך עד יום מותך, שהרי יוחנן כהן גדול שמש בכהונה גדולה שמונים שנה, **ולבסוף נעשה צדוקי**, ולכן לא יאמר אדם הנה אני נקי מחטא וכל הרהור וראיית איסור תקופה ארוכה ממש ואפילו יותר משנה שלימה ולכן אין לי יותר חשש וסכנה, וזה ממש לא נכון, עלינו לזכור **"לבסוף נעשה צדוקי"**.

לכן אז אם ברצוננו לשמר את פך השמן הטהור בקדושה ובטהרה, עלינו לדעת שיש להזהר מאוד, **מלבסוף נעשה צדוקי!!! ומחר כמו היום בתפילת "על הניסים בימי מתתיהו בן יוחנן כהן גדול"**, שוב אבכה, אוי יוחנן אוי יוחנן!!! למה ??? ולא אבטח אלא אפחד מיצרי, ואשרי אדם מפחד תמיד.

לשנה אחרת קבעום ועשאו ימים טובים

ועשאו - בית דין למטה שהם נגד הצדוקים, והם יקבעו ויחליטו על החג.

ובעצם זה מתברר כחג של כוח ההלכה היהודית המסורה והנכונה, מעל כל הכוחות של ניצחון המלחמה, והדלקת הנרות!!! והכוח הגדול הוא שנקבע בחג **"וציוונו לשמוע לדברי חכמים"!!! ככה** תיקנו את חטא יוחנן אביהם **"שלבסוף נעשה צדוקי"**, כי בן מכבד אב, בן מזכה אב.

לא פלא שרבו יוחנן בן זכאי שחי מאות שנים אחריו **משתמש ביוחנן כהן גדול כסמל לצדיק** ומתעלם מסופו שבסוף נעשה צדוקי, כי המשפחה ויוצאי חלציו ניקו את הרושם והנפילה שנפל.

וכ"ז מתאים בעיקר בפרט לדעות הראשונים שיוחנן כהן גדול ששימש 80 שנה בכהונה גדולה זה היה אביו של מתתיהו, אך יש ראשונים שחולקים וטוענים שיוחנן כהן גדול שנעשה צדוקי היה בנו של שמעון ונכדו של מתתיהו, ועי' דרך אמונה של מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א בביאור הלכה מהלכות מעשר פ"א מ"ד.

קדימה צדיקים נקה את חטאינו, שלא נשאר אחרינו לכלוך שעל צאצאנו לתקן גם עבורנו, כי גם כך יש ירידת הדורות והניסיונות רק מתגברים רח"ל, כי מיום ליום יותר בקלות אפשר לחטוא וליפול בבת אחת לשאול תחתיות, ואדרבא נקבל על עצמנו להתחזק בימי קדושת חנוכה, ותוך כדי התבוננות בנרות חנוכה נזכור את ניסי בורא עולם עמנו בימים ההם ובזמן הזה, ונקבל על עצמנו מימי החנוכה להתמסר לעבודת הבורא וכך נזכה גם את אבותינו, וככה נזכה גם שיקויים בנו ההבטחה ש"זכות אבות לבנים תזכור" - זכות האבות הקדושים, ונזכה לאור הגנוז במהרה בימינו ואמן.

עכשיו שמוליכים אותי לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, שהוא חי וקיים לעולם ולעולמי עולמים, ואם כועס עלי כעסו כעס עולם, ואם אוסרני איסורו איסור עולם, ואם ממיתני מיתתו מיתת עולם, ואיני יכול לפייסו בדברים, ולא לשחדו בממון!! **ולא** עוד אלא שיש לפני שני דרכים אחת של גן עדן ואחת של גיהנם, ואיני יודע באיזו מוליכים אותי!!! ולא אבכה!!!

ופלא עצום!!! איך התהפכו היוצרות??? מביטחון עצמי בחייו על צדקותו השלימה שלכן דרש גשם ואכן בזכותו ירדו גשמים, פתאום לפני פטירתו הוא בוכה שלא יודע מה מצבו?? לא יודע אם לגן עדן או לגיהנום?? מה פתאום עלה בראשו פתאום שהוא ילך לגיהנום?? איפה בטחונו העצום בצדקותו שהשתמש בה בחייו להוריד גשמים???

אלא נראה לחדש, וזה התחדש לי תוך כדי תפילת "על הניסים בימי מתתיהו בן יוחנן כהן גדול", שהתחלתי לבכות מצער על יוחנן, לא סתם יוחנן!!! **יוחנן** שקיבל 80 שנה אישור מבורא עולם שהוא **צדיק מאושר**, שהרי יוחנן כהן גדול נכנס לבית קודשי הקדשים ביום כיפור במשך 80 שנה ויצא שלם!!! **וזה בכלל לא פשוט כי בזמן בית שני כמעט כל שנה מתו כוהנים גדולים ביום כיפור, וגם כבר היה זקן מעל בן 110 לפחות.**

ויוחנן גם זכה לשמוע בת קול בקודש הקודשים (בעת הקטרת הקטרת) **סוטה ל"ג, ובגמרא ר"ה י"ח ב' מזכירה את יוחנן כ"כהן גדול לאל עליון"**, וכשרבו יוחנן בן זכאי מביא דוגמא לאדם גדול וצדיק הוא מזכיר את יוחנן כהן גדול (ידיים פ"ד מ"ו). **וכן** בברכת משה לשבט לוי: **"ומשנאיו מן**

בתפילת ערבית שוב בעת אמירת **"בימי מתתיהו בן יוחנן"**, התחדש לי בס"ד חידוש המשך **ליוחנן כהן גדול, שגם יוצאי חלציו של יוחנן כהן גדול תקנו את חטא אבי המשפחה - "שלבסוף נעשה צדוקי"**.

הנה הגמרא בשבת כא ב אומרת **"שלשנה אחרת קבעום ועשאו ימים טובים בהלל ובהודאה"**, דהיינו שרק בשנה אחרי שהיה נס חנוכה קבעו אותו לחג לדורות!! **ורבים** שואלים, למה דחו את קביעת החג רק לשנה הבאה, ומה לא קבעו אותו מיד??

וייתכן, שאם זה היה נקבע מיד, זה הייתה החלטה מעורבת עם החלטת המנצחים, אבל המנצחים החשמונאים צאצאיו של יוחנן כהן גדול רצו לתקן את יוחנן אביהם הגדול, לכן הם החליטו לדחות את ההחלטה, ושהם לא יחליטו בכלל בעניין, רק נתנו לחכמי ישראל **"כדברי הרמב"ם** תחילת הלכות חנוכה" למעתיקי השמועה. וכפי שמסביר הבן יהודע, **קבעום - בית דין למעלה**

וזהר לבנו - חנוכה

הדודאים נתנו ריח ועל פתחינו כל מגדים חדשים גם ישנים דודי צפנת

ונולד לה מחמת זה עוד 2 שבטים, ואם כן יוצא שראובן בעצם עזר לאמו להחליף אותה ברחל, ועל זה ראובן לא נענש אלא אדרבא הוא פעל כראוי, ואילו כשרחל נפטרה וראובן החליף יצועי אביו שחש על כבוד אמו מול שפחת רחל, על זה ראובן נענש והפסיד את הבכורה, ולמה?? מה ההבדל ממה שפעל תחילה עם הדודאים??

התשובה שנראית פשוטה היא, שקודם בדודאים הוא לא התערב רק האימהות הקדושות התערבו ופעלו מרצונם ולדעתם ועל הסכמתו הסופית של יעקב, ואילו בסוף ראובן פעל רק על דעת עצמו ובלי רשות, לכן נכשל בחטא והפסיד.

אבל ראובן למרות טעותו, הוא חזר בתשובה כל חייו, ולא רק בתפילות, אלא גם במעשים הוא טרח להציל את יוסף, שכאשר יהודה הציע שהאחים לא יהרגו את יוסף אלא ישליכו אותו לבור, התורה מעידה שראובן רצה אחרי זה להוציא את יוסף מהבור, וכך ירצה את אביו על שבלבל יצועי אביו כפי שכתוב **בתרגום יונתן, ולכן נחשב כאילו הציל ממש**.

ובכל זאת ראובן שכל ימיו חזר בתשובה, לא עזרה לו חזרתו בתשובה כלפי ברכת יעקב בסוף חייו, אלא עדיין יעקב אבינו בברכות שלפני פטירתו גער בו על המעשה והעניש אותו, וזאת למרות שכל חייו ראובן חזר בתשובה!!!

אבל למרות שראובן לא זכה לברכת יעקב, בכל זאת הוא זכה לתקן את עוונותיו, מכוח התשובה שעשה כל חייו, ולא רק שתיקן את חטאו אלא היות וחטאו התחיל מכך שטעה והשווה את מעשהו האחרון מכוח הדודאים שנתן תחילה, ממילא בחטאו הוא כביכול גרם לדודאים להריח רע, שפגם את המצווה שעשה תחילה כי מחמתם חטא וטעה בהמשך.

אומנם מאחר שחזר בתשובה שלימה כל חייו, ממילא הדודאים שוב נתנו ריח, שהכל נהפך לריח טוב, כי תשובה הופכת עבירות למצוות כאשר התשובה היא מתוך אהבת ה', ותשובה משך כל החיים זה בפשטות לא רק מחמת פחד העונש אלא מתוך אהבת ה'.

וזכה ריחו הטוב של ראובן – **הדודאים**, שהשריש את המושג **תשובה בכל ימיו**, שגם דורות אחריו, מזרעו היה אדם שגם חזר בתשובה כל ימיו, והוא: **און בן פלת**, שנקרא שמו און כמאמר הגמרא כי כל ימיו היה באנינות על חטאו שהתחיל לחלוק על משה רבינו במחלוקת קרח.

וכמו שהשפעת התשובה של ראובן בתוספת מעשיו לחזק את התשובה גם במעשים, משפיעה לדורות הבאים, כך נס נר חנוכה יפיץ אורו וריחו הקדוש לדורות הבאים שנוכל בימי החנוכה להתקדש ולהתעלות ונהיה מוסיף והולך בעזרת ה' אמן.

נס פח השמן נוסד בעבודת יעקב אצל לבן במשך 20 - א

הכבדה בסיום שאביתם, אבל עדיין קשה כפי שהקשה **הגאון הרב אליהו פרידלנדר שליט"א** שמדוע אין חשש גזל במה שהשקה יעקב את צאן לבן תכף ולא המתין לבא כל הרועים שיהיה חלוקה במידה מדודה בין כולם כפי שנהגו?? וגם אם יקח פחות מהרגלה עדיין יחשדו בו?

ולכן נראה לתרץ, שאכן כבר לא היה צורך לשים מכסה כבד כל כך, כי כאשר יעקב אבינו הגיע היה **ברכה במים והיה בשפע לכולם ולא היה צורך לשמור עליהם** פן יחסר ואכן מיד ראו זאת כולם כי המים עלו לקראתו. ויתכן בדרך אפשר שגם בגלל שהמים שעלו לקראתו ממילא היה קל להסיר את המכסה ולהסירו כי המכסה צף על פני המים,

מונא במדרש "המובא בילקוט ראובני" פרשת ויצא על הפסוק: **"הדודאים נתנו ריח - זה ראובן שהציל את יוסף מן הבור, וצריך להבין מה הקשר בין הדודאים לעניין זה שראובן ניסה להציל את יוסף מהבור?? וממשיך המדרש "ועל פתחינו כל מגדים - זה נר חנוכה" (שמצוה להדליקו על פתח ביתו מבחוץ, שוב ראיתי כן בשם מדרש חזית שיר השירים ז' יד'.**

ורבים תמחו מה הקשר בין הדברים?? ובדרך אפשר נראה לבאר, שכידוע עצם מה שמצאו את הפח היה נס, כי היוונים כמפורש במדרש בית המדרש חדר א' וכן מובא בשאלות דר' אחאי גאון בראשית ב' כז' ובב"ח סימן תר"ע מברייתא שבעצה של המושמד **תתני בן פחת** חיפשו בכל מקום לטמאות את כל השמנים בכדי לבטל את מצוות הדלקת הנרות בקדושה, חוץ מאותו פח שמן טהור שנטמן, שמצאו מונח תחת המזבח, וכתוב באוצר המדרשים על חנוכה עמוד קצב' ג' **וביצורות** לשבת שני של חנוכה מרבי מנחם בן מכיר **"וחנכו וכבדו את היכל להעלות נרות באומן, כחפשו ומצאו בשיתין"** (ביסודות המזבח).

וצריך להבין מדוע היוונים למרות עזרתו של המושמד הרשע בכל זאת לא גילו את מסתור זה?? וייתכן לתרץ על פי הגמרא **סוכה מט'** שכתוב שם: תניא א"ר אלעזר בר צדוק לול קטן היה בין כבש למזבח במערבו של כבש, ואחת לשבעים שנה פרחי כהונה יורדין לשם ומלקטין משם יין קרוש שדומה לעיגולי דבילה – תאנים מיובשות, ובאין ושורפין אותו בקדושה, שנאמר בקדש הסך נסך שכר לה'.

ולפי זה נראה שהיוונים בכוונה לא חיפשו שם כי לא העלו על דעתם שבמקום ששם צבור יין נסך במשך עשרות ומאות שנים שאפילו מתקשר לגושים כתאנים, ובפשטות אמור להיות שם ריח חריף ביותר של יין, ולכן סברו היוונים שבמקום כזה לא יניחו שמן טהור להדלקה כי הריח החריף של היין עלול לפסול את השמן, ואולי חשבו שזה כלול בפסולים שהביאה המשנה **מנחות פ'**.

וזה הנס שחידש הכהן הגדול, שלא רק שידע שיהיה נס ופח השמן הקטן יספיק לשמונה ימים, הוא גם ידע ששמן זה לא רק שלא יושפע לרעה מהריחות העזים של היין, אלא אדרבא יהיה בו ריח נפלא של מגדים, וזה הרמז שנרמז **"ועל פתחינו כל מגדים"**, שכולם ידעו שבשמן שנמצא בנס היה ריח נפלא שהפיץ ריחו הטוב לכולם.

והנה אצל ראובן בתחילה הוא מצא דודאים ומסרם לאמו לאה, ורחל ביקשה אותם ובשכר זה לאה קיבלה את יעקב

וכמו שהשפעת התשובה של ראובן בתוספת מעשיו לחזק את התשובה גם במעשים, משפיעה לדורות הבאים, כך נס נר חנוכה יפיץ אורו וריחו הקדוש לדורות הבאים שנוכל בימי החנוכה להתקדש ולהתעלות ונהיה מוסיף והולך בעזרת ה' אמן.

בפסוק "ונאספו שמה כל העדרים וגללו את האבן מעל פי הבאר והשיבו את האבן למקומה", ביארתי בפרשת ויצא, שיעקב אבינו תמה הרי עוד היום גדול מדוע מתבטלים הרועים הממתינים שעות מיותרות, ואז הסבירו לו שהאבן כבידה ורק כל הרועים יחד יכולים להוריד את האבן, ולכן מתעכבים שעות עד שכל הרועים יגיעו, ולמה עשו כך?? אלא ההסבר הוא, כי היה קצת מים ולא רצו שאחד הרועים יקח יותר מים ממה שמגיע לו ויחסר לאחרים, לכן הניחו אבן כבידה שכולם יהיו בעת חלוקת המים, ע"פ הסברו של הרב הירש.

אומנם כאשר יעקב הוריד את האבן, לא כתוב שהחזירה למקומה, ולמה?? או שחיכה שכל הרועים יחזירו את האבן

וטהר לבנו - חנוכה

בעבורה, וכל זה מחמת עבודת הקודש של יעקב אבינו אצל לבן וכפי שיתבאר לקמן.

והנה כאן טמון הנס שהיה בפח השמן של חנוכה שלא התרוקן למרות שימוש ביום הראשון וכן בשאר ימי חנוכה, ואם כן מהות נס כזה כמו של נס פח השמן החזיק את יעקב צדיק, וגם לקיים תרי"ג מצוות בשלימות 20 שנה שהיה אצל לבן, וגם להתנסות בניסיון שלא למדתי מדרכו הרעה וכפי המאמר דלקמן.

מי הבאר עלו לקראת יעקב וכך נשארו למעלה כל 20 שנה – פירסומא ניסא - ב

וכיון שבא יעקב הצדיק התברכו המים בשפע – ובפשטות הכוונה שהמים נשארו למעלה עד פי הבאר כל 20 שנה, כך שלא חסרו להם המים בנס גלוי שכל אנשי המקום ראו והכירו בנס בביור, וכן מצוות פירסומא ניסא בחנוכה.

כתב הילקוט שמעוני שלבן מכונה לבן הרמאי כי רימה את כל אנשי מקומו, ולא רק בגלל שרימה את יעקב אבינו, וכך מספר המדרש, "ויאסוף לבן את כל אנשי המקום ויעש משתה", אמר להם יודעים אתם שהיינו דחוקים במים

פך שמן הטהור - עבודת יעקב אצל לבן - ג

אבל היות ולבן היה אוהב כסף, לכן חשב לגרום ניסיונות קשים מאוד ברוחניות ליעקב כך שיעקב ימסור נפש להתקדש ולשמור על כל התרי"ג במסירות נפש מדהימה, וכך יעקב יהיה צדיק עוד יותר גדול וכך יתרבה הברכה והעשירות בבית לבן.

ואכן הכל פעל כשורה, אבל ברגע שיעקב פנה ללכת מלבן והעשירות התרוקנה מלבן, ממילא לבן הרשע נהפך לאויב ורצה להרוג את יעקב וכל יוצאי חלציו כי כבר אין לו חפץ בהם. **ומזה** ש 20 שנה לבן הרשע קידם את יעקב לדרגות עצומות בקדושה וביראת שמים ודקדוק הלכה, כל זה נמחק כשנגמר לו האינטרסים האישיים שלו, לכסף!!!

אומנם יש כאן יותר מזה, שהרי רש"י כתב ולא למדתי מדרכי הרעים, שלא עבדתי את ה' מתוך אינטרס כלשהוא אלא רק לשם שמים בלבד לא כלבן שפעל לשם אינטרס, ולא מתוך רצון לרצות את לבן ואנשי המקום, ולא מתוך לחץ שלבן לחץ אותו כי לא רצה חלילה לעבוד את ה' מתוך נגיעת אדם טמא ורשע בעבודת הקודש שלו, אלא הכל אך ורק לשם שמים בלבד.

וזו בדיוק פח השמן הטהור שטמן יעקב אבינו בעבודתו המושלמת אצל לבן, עבודת השם בקדושה ובטהרה בלי נגיעות ובלי אינטרסים, ודווקא בגלל שלבן כביכול דחף את יעקב להתאמץ ביראת שמים ובעבודת ה' למען שתשרה לו הברכה, זה כעין וטמא כל השמנים, שלבן נגע בעבודת הקודש של יעקב, אבל יעקב אבינו נלחם שלא יהיה ללבן שום נגיעה בו אלא קיום כל המצוות הוא עשה בלי קשר לרצון לבן כלל אלא מאה אחוז לשם שמים ממש בלי שום נגיעה, - פך השמן הטהור.

חיוב ההדלקה בבית הכנסת – בחצרות קודשך

ורק שנה לאחר מכן קבעו חז"ל מצוות פרסום הנס כל איש שידליק נרות בביתו, אבל **הדלקה בבית הכנסת** זה נובע מההדלקה שהדליקו בשנה הראשונה בחצרות קודשך.

ולכן גם מי שהדליק נרות בבית הכנסת חייב הוא להדליק שוב בביתו עם ברכות, כי מקור החיוב שונה לחלוטין בין הבית כנסת להדלקה בבית.

ובשנת תשפ"ב התחדש לי תוספת, שהדלקת נרות בחצרות קדשך, עשו בשנה ראשונה כי אור במקום קדוש ופרסום נס במקום קדוש בציבור עובדי ה' במקום עבודת ה', בוודאי אין צורך בהמתנה של שנה, כי בוודאי דבר טוב ומושלם הוא בלי תערובת רע חלילה, **לעומת** נר איש וביתו שם המתינו שנה בכדי להתבונן האם פרסום הנס בבית יהיה דבר מושלם של חג טהור בלי תערובות של כוחי ועוצם ידי וכו'.

וכך ראו כולם בחוש שיעקב לא חיסר מאום כי הברכה באה בגללו וגם נותרה לאחר שהשקה את צאן לבן, והגבורה שלו הייתה או ברחניות או כי ניגש להסיר את האבן לפני שידע שהמים כבר עלו לקראתו, ואולי אפשר להוסיף שלפני שידע יעקב שיעלו המים לקראתו חישב להשקות צאן רחל בעדים שלא לקח יותר מהרגלה ויל"ע.

ודווקא ליעקב עלו המים ולא לרחל ואפילו לרבעה עלו אבל בפשטות חזרו למטה ולא נתברכו לכל אנשי המקום

התבוננתי בדבר שרבעה שלחה את יעקב ללבן הרשע כהגנה מפני עשו הרשע, זה מדהים שאצל לבן היה הגנה ליעקב מעשו, וכי כוחות טומאה הגנו על כוחות קדושה?? וכי כביכול עשו כוחות הטומאה קואליציה עם יעקב וכך היה הגנה ליעקב מול רשע אחר – עשו??

וגם מתי ארמי היה אובד אבי? מתי ביקש לבן לעקור את הכל?? ומצאתי שכתב רש"י **דברים כו'** לעקור את הכל: **כשרדף אחרי יעקב**, רק אז עם תום 20 שנות חיי יעקב עם לבן רק אז ביקש לבן לעקור את הכל, וכל כך למה?? **ואיך** יתכן שקודם **לבן שהוא יצר הרע** כדברי **הזוהר** הקדוש, לא ניסה להרוג את יעקב, והרי יעקב טוען שזה היה ניסיון עצום לחיות עם לבן 20 שנה ולשמור את כל התרי"ג??

אלא התשובה לכל פשוטה היא, **לבן אהב כסף והמון כסף**, וברגע שקלט שיעקב הצדיק מביא ברכה לעיר וללבן ממילא לבן שמר עליו שלא יהרגו את יעקב, ולא עוד אלא לבן רצה שיעקב ישאר צדיק, כי אם יעקב יתקלקל אצל לבן ממילא כבר לא ברכה בזכות יעקב.

ברוך ה' הטוב והמטיב, הזן ומפרנס בגשמיות וברוחניות את כל יצוריו וכל המצפים לישועתו, אכן התחדש לי חידוש נוסף על חנוכה הודו לה' שכל יום של חנוכה השנה נתן לי חידוש מתוק מדבש, ומאיר לי ולזיכוי הרבים.

נפסק בהלכה שמדליקים נרות בבית הכנסת קודם ערבית ומברכים על ההדלקה כדרך שמברכים כל איש בביתו, ולמרות שהדליק בבית הכנסת חייב המדליק להדליק שוב בביתו ולא יוצא ידי חובתו מה שהדליק בבית הכנסת עם ברכות.

וייתכן שהסיבה לכך היא, כי בבית כנסת זה חיוב מיוחד ולא קשור כל כך לחיוב ההדלקה שתיקנו חז"ל שכל אחד ידליק בביתו, כי יתכן שהחיוב **ההדלקה בבית כנסת** נובע ממה שהדליקו נרות באותה שנה ראשונה מיד לאחר נס הניצחון, ככתוב ב**נוסח "על הניסים" והדליקו נרות בחצרות קודשך** עוד קודם תקנת חז"ל על הדלקת הנרות 8 איש וביתו, שפרסמו בבית המקדש את נס פך השמן בכך שהדליקו הרבה מנורות ונרות בחצרות בית המקדש.

וזהר לבנו - חנוכה

ליל שמיני – זאת חנוכה – סוף חנוכה

השיא, זה קשה לאדם להסתגל להפרש חד וקיצוני כל כך, ודווקא מתוך הקיצוניות והחדות הוא זוכר יותר בעוצמה את חג חנוכה שנגמר, ומתגעגע זמן רב יותר לחג שכביכול נקטע באיבו.

זה להבדיל כאדם שנפטר בגיל מבוגר ומתוך מחלות וחולשה שכבר התרגלו לרעיון שאדם זה יעלם ויסתלק מהחיים, אבל אדם צעיר וחזק שנפטר בפתאומיות בשיא פריחתו ועוצמתו זה כואב ומזעזע, ומתגעגעים אליו הרבה יותר.

כי ההפתעה שנפטר בחדות באמצע החיים מזעזעת וגורמת לאנשים לחשוב המון על אותו צעיר שנעלם פתאום, ונזכרים בו הרבה, ולתקופה ארוכה, מלבד מה שגורם להרבה מחשבות על מהות החיים שלנו בעולם הזה.

ואת זה רצו בית הלל שנרוויח, שגם בסיום חנוכה נחשוב הרבה על אור חנוכה ונצטער על שבפתאום נעלמו מאתנו, ומתוך האכפתיות נדאג שקדושת חנוכה ואורות חנוכה שהשפיעו על הנפש ידלקו עוד ימים רבים אמן ואמן.

זאת חנוכה – עוצמת היום הגדול והנשגב הזה!!

משלו ודרך ה' משלו, בכל זאת באחדות נצליח לשפע טוב ולברכה אמן.

ולאחר כותבי זאת מצאתי בשם **הספרים** שכתבו מהנכתב **בנביא ישעיה כז' ט'** "בזאת יכופר עוון יעקב" רמוז בזה **זאת חנוכה** שזה **גמר הכפרה**, וכן הביאו דברי **הגאון מווילנא שהלל השלם** אותו אומרים בשמונת ימי חנוכה זה **השלמה לששת ימי הלל של חול המועד פסח** שבהם לא אמרו הלל שלם, וכן כנגד **יום ראש השנה**, וכנגד **יום כיפור** שבהם לא אומרים הלל כי הם ימי דין וספרי חיים וספרי מתים פתוחים ואיך אפשר לומר בהם הלל??

וממילא עולה שיום שמיני של חנוכה הוא כנגד יום כיפור, ולפי זה לא רק ליל שמיני של חנוכה הוא מיוחד ביותר שהדלקת כל 8 הנרות שבחנוכייה, אלא גם יום זאת חנוכה גדול הוא במאוד, כי בו אומרים את ההלל שהוא השלמה ליום כיפור, וכן קריאת התורה בו כוללים אחדות ישראל שקוראים בו הקרבת 5 שבטים ביחד, ולאחר מכן מסכמים את כל קורבנות 12 הנשיאים.

ועוד נראה שימי חנוכה אכן גם יהודי פשוט יכול לתקן חטאו כדברי ספרי החסידות ובבחינה פרטית יותר מיום כיפור, כי בחנוכה עובדים את ה' מתוך הלל ושמחה והודאה, וכתוב כי בשמחה תצאו.

מדוע לא נותר מבית חשמונאים כל זכר

ולפי דעה זו שסילוק תביעה למרות ההנאה הגדולה לא נחשבת להפרת הנדר, כי עדיין זה נחשב עקיף ולא ישיר, ודבר עדיף ולא ישיר לא נחשב לעוון, שלא ממש נתתי לו, אם כן גם להיפך בציור דומה לא יחשב שלקחתי ממנו, אה הגדולה לא נחשבת להפרת הנדר, כי עדיין זה נחשב עקיף ולא ישיר.

אם אי"כ קצת קשה מדוע נענשו בית חשמונאי שלא נותר מהם זכר, כי לא מסרו את המלוכה לבית דוד ולשבט יהודה, הרי הם הצילו את המלוכה מידי יוון, ולא גנבו את המלוכה משבט יהודה, כי זה כמו המציל מזוטו של ים, שזה דבר האבד, וכהפקר נחשב, ומדוע אשמה עליהם? ובפרט שהם באמת היחידים שאזרו אומץ להנהיג את העם נגד היוונים, והם הו הכוח היחידי שפעל, מדוע יקבלו עונש על הנהגתם?

עכשיו שכבו כל נרות חנוכה, כשכבו כל שמונת הנרות זה הרגשה קשה, אוי חסר לי הרבה, הרבה אור חסר לי!! ובתחושת חסר כזה יוצאים לימי החורף לאתגרים ולנסיונות עד ט"ו בשבט או עד פורים שגם בו יש אורות של קדושה ושמחה, וכך זה ביהדות מחג לחג מחיל לחיל, אבל עדיין, הזמן שבין לבין זה כמו חלל מול תחושת קדושת החג שנגמר וחלף.

וייתכן שבדיוק לזה שאפו בית הלל, כי אם אדם היה מדליק כדברי בית שמאי שפוחות והולך שביום הראשון מדליקים 8 ובכל לילה מורידים נר כך שביום האחרון מדליקים רק נר אחד, אז היה קל יותר להיפרד מנרות חנוכה ומחג חנוכה, כי נראה שכל חנוכה זה תהליך של פרידה שפוחות אור כל לילה עד שבליילה האחרון נשאר רק נר אחד בודד, וקל יותר שלילה אחרי אין כלום!!

אבל לדעת בית הלל אדרבא כל לילה מתעצמים באור חנוכה ומוסיפים עוד אור, ובלילה האחרון מגיעים לשיא 8 נרות חנוכה שלימה, ומשם בום הכל נגמר בחדות מתוך

אתם יודעים מדוע "זאת חנוכה" יום גדול מאוד הוא, עד כדי כך שראיתי בשם ספר חסידים, שאפילו **יהודי פשוט יכול להשפיע בתפילתו ביום זאת חנוכה כמו שצדיק גדול פועל ביום כיפור**, ונראה כי **בזאת חנוכה קוראים בתורה על תרומת 5 שבטים כולם ביום אחד**, ולא כמו 7 הנשיאים הקודמים שכל אחד מהם קראו את נדבתו ביום אחד לבד, וכל כך למה? **מלבד** התשובה כי אין ברירה, כי חנוכה זה רק 8 ימים.

אלא יש כאן סיבה נוספת, כי ביום השמיני יש כוח של אחדות ושליומות - שליומות נרות החנוכייה המלאה, שליומות נדבת המשכן שמסיימים 5 נשיאים ביחד את חנוכת המשכן.

ובלי ספק לאחדות ושליומות יש עוצמה אדירה עד כדי כך שיום זה שמצטרפים כמה קהילות יחדיו להשלים דבר שבקדושה בוודאי יש בו עוצמה ומשפיע כוח לכל יהודי פשוט כמוני להתפלל ולקבל שפע טוב ברוחניות ובגשמיות.

אז אנא אחים יקרים, בכל הלב, ועדיין נשאר בי קצת לב, אנא נתאחד לקראת זאת חנוכה, כן, אנחנו כמה קהילות כמה שבטים, נכון לכל שבט ולכל קהילה יש יופי ואור

חידוש נפלא שהתחדש יחד עם תלמידי המצוינים בכיתה ח' בת"ת תורת אמת בני ברק בערב הדלקת נר ראשון של חנוכה תשפ"ב. למדנו משניות נדרים פרק ד' משנה ב' שהמודר הנאה מחברו, שוקל את לו שקלו, ופורע את חובו, ומחזיר לו את אבדתו.

והטעם כי רק מסלק אי נעימות ממנו, ולא הנאה ממשית, וזאת לשיטות שמדובר שכבר שלחו את השקל ע"י שליח ואבד וכבר נתרם תרומת הלשכה, שמצד הדין פטורים מלשם, ואין גזבר ממשכנס, וכן בחוב מדובר כשאמר לו שאינו תובעו לעולם רק כשיהיה לו לשלם מעצמו יבוא לשלם, וכלפי מציאה היות וזה מצווה מצוה לאו להנות ניתנו.

אומנם יש שיטה, שאפיי בחוב גמור מותר לשלם למרות האיסור הנאה שנדר, כי רק מסלק ממנו תביעה.

וטהר לבנו - חנוכה

והמפרשים כתבו שהיות והיה נס שגם מעורב בכוח הזרוע לכן המתינו שנה, ורצו שיתבוננו במשך כל השנה שכל הנס היה ניסי ולא בכוח הזרוע.

ולכן היות ועצרו להתבונן לכן באה התביעה עליהם, אם אכן התבוננתם שהנס נפעל רק בכוח הנס, אם כן אין שום סיבה לא למסור את שרביט המלוכה וההנהגה לשבט יהודה, כי היפלא מה' דבר, ברצות ה' גם אם פשוט משבט יהודה יוכשר בכוח ה' להיות מנהיג עוצמתי לעם ישראל.

ובפרט לפי דברי הרמב"ן הבאנו דבריו בהרחבה בעלון ובפרשת בהעלותך, שהקב"ה הבטיח לאהרן הכהן בחנוכה הנשיאים שיש חנוכה אחרת שיזכו בה שבט אהרן, וזה חנוכה שבימי חשמונאים, שקיבלו את ההנהגה מתנה מכוונת מאת ה'.

אלא יתכן לבאר עפ"י הגמרא בשבת כא' שאומרת ש"לשנה אחרת קבעום ועשאו ימים טובים בהלל והודאה".

מה יש לנו בחנוכה? אור, שמן, חלב, הלל והודאה

חלב - "אמר רבי יוחנן: טוב המלבין שיניים לחברו יותר ממשקהו חלב, המקבל את חברו בסבר פנים יפות, אפילו לא נתן לו כלום.

הלל והודאה - אנחנו נודה לה' על הטוב, ואנחנו נשמח אחרים כהכרת הטוב לבורא עולם, והמקבל את הטובה עליו להודות ולהלל על חסדי המטיבים עמו.

אור - להאיר פנים לנו, שנשמח בעצמנו, ולהאיר פנים לאחרים, לחייך להם.

שמן - טוב שם משמן טוב, אבל בדרך נוספת, כן משמינים מהסופגניות, ואכן נתמלא כביכול בגשמיות ובמתיקות, בכדי שנודה על המתיקות, ומתוך שמחתנו נאיר פנים לאחרים, ונשמח אחרים, כמאמר חז"ל גדולה לגימה שמקרבת את הלבבות.

ונקבל על עצמנו להאיר פנים תמיד לכל יהודי ובכל מצב, ובזכות זה נזכה לאור התורה.

חנוכה ע"ש חנו ב כה מאויביהם ובכל זאת - "ועל המלחמות"

וכך היה בנס חנוכה, אכן היו מלחמות ואסונות קשים במלחמה עם היוונים גם לאחר נס חנוכה, אבל ברגע שראו הפוגה מהמלחמה בכה' כסליו, וראו שהצליחו באותו יום הפוגה לטהר את בית המקדש, וגם בנס מיוחד ה' האיר להם פנים שמצאו פך קטן של שמן טהור שהספיק בנס על טבעי 8 ימים.

חייוך זה והארת פנים מיוחדת זו של הקב"ה נתנה להם כוח להמשיך את המלחמות מתוך אמונה תמימה, ולמרות ההפסדים לא להתייאש אלא באמונה המשיכו להילחם בכל הכוח, כי חייוך ה' האיר להם את הכוח להמשיך את המלחמות.

ולכן מודים גם על המלחמות, שמאז התשועות המלחמות היו שונים, הם היו עם כוח אמונה וביטחון מכוח שראו כבר תשועות וחייוך של בורא עולם להם.

ואכן הם מתו בקידוש ה' מתוך אמונה תמימה, אבל בכוח מלחמתם למרות הנפילות והאכזבות הקשות, הם יצרו כוח אמונה וביטחון בהקב"ה שלא כבתה ולא נחלשה, לכן עד עצם היום הזה אנו מקבלים כוח להילחם על היצר הרע, למרות כל הנפילות וכל האכזבות.

ולכן עלינו ללמוד מהמכבים, פשוט להמשיך להילחם על האור והקדושה היהודית, בלי להתייאש, רק ביטחון בבורא יתברך, ולזכור את הניצחונות שהיו לנו בעבר, ואת חייוך הקב"ה שנתן לנו משך החיים, ובכוח זה להילחם לשם שמים תמיד, ובעזרת ה' נצליח להמון הצלחות שישמחו את לבנו וימשיכו לעודד אותנו תמיד אמן ואמן.

בנוסף על הניסים מוסיפים "על התשועות ועל המלחמות", והבן שואל וכי יש להודות על המלחמות?? וגם למה כתוב על המלחמות לאחר שכתוב על התשועות??

והתשובה שהתחדשה לי היום נר רביעי בס"ד, שקראתי בספר חשמונאים שלמרות נס חנוכה עדיין המלחמות המשיכו, ויהודים רבים מתו בקרבות עם היוונים שהיו לאחר חנוכה, ואפילו מלכי המכבים מתו בקרבות, והיה צער גדול לישראל מהיוונים שנים נוספות לאחר נס החנוכה, ואם כן מדוע מכונה חנוכה חנו - כה, על שם שחנו מאויביהם? (מחזור ויטרי סימן רלט; הפרדס עמוד רמג; ארחות חיים הלכות חנוכה; כלבו סימן מד' לבוש סימן תרע; פר"ח שם; ברכ"י שם).

אלא, התשובה היא על פי מה שכתבתי בפרשת וישב ע"פ המדרש רבה, על יוסף הצדיק, שנמכר לישמעאלים שבדיוק נשאו בושם ולא נפט, וזאת בכדי שיוסף הצדיק לא יריח את סרחון גופם, ושאלתי: הרי יוסף בצער איום ונורא על שרצו להורגו ועכשו מוכרו אותו לעבד למצרים, וכי איכפת לו איזה ריח הוא יריח, הרי הראש שלו עמוק בצערו ולא מעלה ולא מוריד איזה ריח בדיוק יריח ברגעים קשים אלו?

והתשובה היא, שיוסף ראה חייוך ה' בשיא צערו, שגם בתוך ההסתרה הנוראה ה' דואג לו ומחייך אליו, ובכך חייוך זה הצליח להתגבר על כל קושיו, וזאת למרות שלאחר החייוך עדיין נכנס לשנים לבור עמוק בכלא מצרי של לפני ימי הבניינים שא"א לתאר איזה צער סבל, אבל עדיין החייוך הקטן של ה' עודד את רוחו להתגבר על כל הקושי.

חג חנוכה - חג של הפתעות, אולי זה הטעם למנהג משחק הסביבון וסופגנייה

ושמעת בחנוכה תשפ"ב שכל האותיות שיש בסביבון נגהפ בארץ ישראל (ע"פ זיו המנהגים עמוד רסג). קיימים בסופגנייה המתוקה. כמו כן תלמידי היקר דוד ולס מכיתה ז' ת"ת אמת ב"ב אמר לי ששמע והוסיף הסבר נפלא שסופגנייה מרמזת על התגברות היהודים בגזרות היוונים,

במשך 8 ימים זכו כל יום להפתעה מחדש, הפך הקטן התמלא מחדש, והנרות דלקו עד הסוף בהפתעה מתחדשת כל 8 ימי חנוכה. ולכן משחקים בחנוכה בסביבון, שמבטא המתנה והפתעה.

וטהר לבנו - חנוכה

בכל זאת בצק רך כספוג מובא במשנה (חלה א, ד' בשם סופגנין).

ותפילת שהקב"ה יזכנו להפתעות טובות תמיד, ורק טוב וחסד ירדפנו כל ימי חיינו בשלום ושלווה תמיד אמן ואמן.

אגב סופגניה על שם שהיו ספונים וספוגים בתורה והיו ספונים עמוק במערות ללמוד תורה למרות גזירות היוונים שגזרו מוות על לימוד התורה ממש במסירות נפש, וגם הילדים ששחקו בסיבובנים ושאר משחקים בפתחי המערות, היה זה חלק מלימוד התורה של המבוגרים, שהם שימשו כמרגלים להזהיר את הוריהם כשיוונים מתקרבים, וגם במשחק חיפו על תפקידם שלא חשדו בהם, וכך קידשו את המשחק כהגנה על לימוד התורה.

לוי כנגד יון

יש חצי משם ה', ואולי לכן **יפת אלוקים ליפת** – יון, אבל היוונים **התחילו טוב**, שמלכות אלכסנדר מוקדון שראה כוח ה' מנצח עבורו במלחמה, עד **שירדו למטה** וכתבו על קרן השור אין להם חלק באלוקי ישראל, ואילו **לוי התחיל בעליה**, בקנאות לשם שמים, **להתעלות בעזות דקדושה**, לכן שבט לוי היו נגד יון, וכמ"כ לכן החשמונאים מבית לוי, הצליחו לנצח למרות מיעוטם את היוונים הרבים.

נס חנוכה שורשיו אצל יעקב אבינו כשקם מחלומו ויצק שמן על המצבה

שמשמים מילאו את הפח רק ניצוק מהשמים שמן כמו על פי הפח ומשם המשיך כיציקה אחת על המצבה?

אלא נראה שאכן יעקב אבינו לא השתמש בשמן שבמקלו שהיה בכמות קטנה וגם הוקדש לשמש ללימוד התורה בלילות, אלא יעקב אבינו פתח את המקל לקבל את שפע השמן שנשפך מן השמים בכדי כביכול לזכות בו, וברגע שמפי המקל המשיך להישפך היישר על המצבה זה היה כביכול יציקה ארוכה של שמן מהשמים עם מעבר בפי מקלו של יעקב שנשאר לו מכל רכושו, וזה כמו פי הפח.

ונס זה גרם שבנס חנוכה ימצאו פח קטן, שגם הוא ישתמש בשפע שירד משמים, שגם כאשר יצקו שמן למנורה כל הזמן ראו שפי הפח מלא ולא נחסר מאומה, ולכן גם ביום הראשון היה נס, כי לא התרוקן הפח ונמצא שוב מלא, אלא השפע היה בפי הפח שנשאר מלא כל הזמן.

ויתכן שביום השמיני גם היה כן, שהיה מלא כל זמן שיצקו ממנו לנרות המנורה, אבל לאחר שיצקו ביום השמיני שכבר יהיה בהמשך שמן טהור, מיד הפסיק הנס ומצאו את הפח ריק ויש לעיין עוד.

שהיא מ2 חתיכות וזה מרמז על שבת כמו לחם משנה, וכן השמן נרות שבת, והריבה מרמזת על דם מילה, והאבקה לבנה קידוש החדש, וכן הצורה העגולה, וכמו שהריבה טמונה עמוק בבצק כך למדו מתיקות התורה עמוק במערות כשהתחבאו מפני היוונים.

ולאחר כותבי זאת, העירו לי בשם **הרב עוזר וימר שליט"א מקהילת באבוב** שהאות פ' זה המצאת הציונים, ודווקא על האות ש יש להקפיד כי מצאו בזה סודות בקבלה, **וכן אכן מצאתי סיפור מהאדמו"ר הקדוש רבי אהרן רוקח זצ"ל מבעלזא** שהקפיד מאוד גם בארץ ישראל דווקא על סביבון שכתוב ש ולא פ, אבל עדיין מנהג ישראל מנהג ורבים מיראי ה' מקפידים בארץ ישראל על סביבון שכתוב בו פ ובוודאי כוונתם לטובה, וכן המילה סופגניה היא מילה שהמציאו אותה הציונים, אבל

כתוב במדרש תנחומא יד' ששבט לוי כנגד מלכות יון שבני חשמונאי הם מלוי, לוי שבט שלישי וזו מלכות שלישית, לוי שלש אותיות יון שלש אותיות, זה מקריב פרים וזו כותבת בקרן השור אין להם חלק באלקי ישראל.

ולפ"ז יתכן להוסיף, שההבדל בין לוי ליון **שלו** **יש בו ל וליון יש נון סופית**, לרמז, שאכן בשניהם

מצאתי במדרש בראשית רבה סט' ה' **וישכם יעקב בבקר ויקח את האבן וגו' ויצק שמן על ראשה**, ומוסיף המדרש **"שופע לו מן השמים כמלא פי הפך"**.

ונפלאתי מהיכן ליעקב אבינו מלא הפך, הרי בפשטות אליפז שדד את יעקב במקום להורגו היה זה בדרכו הראשנה של יעקב לחרן וזאת עוד קודם שחזר מיד מחרן בכדי להתפלל בארץ ישראל מקום שהתפללו אבותיו, שהרי יעקב אבינו עשה נדר בעת צרתו והתפלל וביקש שיהיה לו אוכל ובגדים, וממנו לומדים שכל יהודי בצרה ידור נדר ויתפלל **מדרש רבה בראשית ע' א'**, וגם בפשטות אליפז המתין לרגע שיצא מבית מדרשו של שם ועבר בכדי להורגו.

ולאחר שיעקב אבינו נשדד, אמר כי במקלי עברתי את הירדן הזה, שלא נשאר לו רק המקל כי אליפז לקח לו הכל, ואם כן באיפה היה ליעקב אבינו פח שעליו נשפך שמן מהשמים?

אבל התשובה היא כמפורסם בשם **פענח רזא** שמקלו של יעקב היה חלול ושם היה שמן, אבל אם שם היה שמן מדוע נשפך עליו שמן מן השמים?? וגם ויצק עליה שמן משמע כמות גדולה של שמן (כמובא במפרשי המדרש)? וגם לא משמע

וטהר לבנו - חנוכה

ואולי הקב"ה רצה לרמוז ליעקב אבינו שהשפע שיורד משמים עובר דרך הכלים שהתאמצת ללימוד התורה, שבכוח הכלים של לימוד התורה ליצוק כצינור אחד ארוך ומתמשך של שפע ברכה וקדושה.

מתתיהו בן יוחנן כהן גדול

י"ח ב' מזכירה את יוחנן כ"כהן גדול לאל עליון", וכשרבן יוחנן בן זכאי מביא דוגמא לאדם גדול וצדיק הוא מזכיר את יוחנן כהן גדול (ידים פ"ד מ"ו). וכן בברכת משה לשבט לוי: "ומשנאו מן יקומון" דברים לג' יא' כתוב בתרגום ירושלמי ולא יהיה לשונאיו של יוחנן כהן גדול כוח לעמוד.

והתיקון הגדול הוא על פי מה שכתבתי בפרשת מקץ, שמצאנו בנביא הושע ו' יא' כפי המצודת דוד שהיה בלב ה' להשיב את 10 השבטים מהגולה קודם חורבן בית ראשון.

אבל בסוף מידת הדין ביטלה את מידת הרחמים, כי בני יהודה הבעירו חמתי במה שאחזו בדרכי ישראל לעבוד עבודת כוכבים כמותם, והיות ועשרת השבטים גרמו לקלקול ממלכת יהודה לכן התבטל הרחמים לגאול אותם, ועד היום במשך אלפי שנים הם אבודים בין הגויים.

ואם מידה רעה כך, מידה טובה פי כמה וכמה, שהיות ויוחנן כהן גדול גרם במשך 80 שנה ששימש בקדושה, שבנו ממתתיהו ובניו ובתו יהודית יהיו בוערים באש קודש ובמסירות נפש עצומה לה' יתברך ולתורתו,

אזי בזכות שיוצאי חלציו התעלו והפיצו קדושה בעם ישראל וסילקו את הטומאה ואת המתיוונים מעם ישראל, על אחת כמה וכמה שמידת הרחמים תתגבר על מידת הדין ויתוקן יוחנן כהן גדול, ואכן בירושלמי הנ"ל מחשיבים את המלחמה ביוונים כמלחמתו של יוחנן כהן גדול.

מעוז צור ישועתי לך נאה לשבח

יש לנו נפלאות וטובות מה' כל יום ממש וכל חלק ביום ממש, רק לפקוח עיניים ולהתבונן.

ומי שפוקח עיניים ומתבונן הוא מגלה עולם שלם של ניסים ונפלאות, ואם אכן הוא מספר לאחרים את הניסים והנפלאות הקב"ה מזמן לו יותר ויותר ניסים ונפלאות לספר ולחזק אחרים.

אני מבטיח בלי נדר לספר על כל נס שיהיה לי, אני כרגע מול נרות חנוכה הדולקים, ואני מבקש מבורא עולם, אנא עזור לי נא שבכל שבוע ושבוע וחג יהיה תורם להדפסת עלון וטהר לבנו וכל שבוע זה נס עצום, ומודה אני ומבקש על העתיד וזה גולת הכותרת!! הנס שהקב"ה נותן לי חידושים כל הזמן, ואנא אני מצפה ומתפלל לנס לתרומת הדפסת 7 הכרכים של וטהר לבנו על חמשה חומשי תורה ועל מועדים והגדה של פסח, ותודה לך אבא יקר ש2 כרכים נתרמו, ומבטיח אני לפרסם את הניסים ברבים בקרוב אמן.

ופרצו חומות מגדלי – למה לא החריבו את בית המקדש? למה לא ניפצו את השמן?!

כי הם רצו לטשטש את הגבולות, קדושה מעורבת עם טומאה, יהודי שיהיה מעורב עם גויים, קדושה וטומאה ביחד, ולכן היוונים למרות ששלטו בבית המקדש לא ניפצו את השמנים בבית המקדש שזה הכי קל ומהיר לעשות, אלא טרחו לפתוח את החותם ולטמאות אותם ולהשאירם שלמים, כי רצו שיהיה טומאה בבית המקדש, ושיתמשו בטומאה בבית המקדש, ככה יהיה תערובת טוב ורע קדושה וטומאה ביחד.

לפי הדעות שמתתיהו בנו של יוחנן כהן גדול זה אותו יוחנן שמסופר עליו ששימש 80 שנה בכהונה ולבסוף נעשה צדוקי, אם כן אולי עדיף היה לכתוב בימי מתתיהו כהן גדול בן יוחנן? ועי' דרך אמונה של מרן הגר"ח קנייבסקי זצ"ל בביאור הלכה מהלכות מעשר פ"א מ"ד.

ובעצם כשאומרים חשמונאי ובניו, הכוונה שחשמונאי זה מתתיהו, ובניו הכוונה לחמשת בני מתתיהו, אם כן יתכן שמה שאומרים קודם "כהן גדול" מתייחס למתתיהו ולא ליוחנן כפי שחשמונאי ובניו מתייחס רק למתתיהו.

עוד התבוננתי שבשם חנוכה יש רוב משמו של יוחנן, ובפרט שהמילה חנוכה אכן מחולקת בחלק מהמפרשים מ"חנו" "כה", ואולי כידוע ברא כרעיה דאבוה, שכן הוא כמו רגל של אביו, וממילא מתתיהו הוא חלק מאביו יוחנן.

ואולי מתתיהו רימז את רוב השם יוחנן בשם החג כי יוחנן כהן גדול שימש 80 שנה בכהונה וכל שנה יצא חי מבית קדש הקדשים שזה בעצם אישור מהקב"ה שהוא צדיק, לעומת הכהנים הגדולים שמתו כל שנה בקודש הקדשים כי לא היו צדיקים.

ומתתיהו רצה ללמד זכות על אביו, שאת כוחו ואומצו שהוא ובניו ובתו יהודית יצאו להילחם מעטים מול צבא יוון העצום זה מכוח 80 שנות קדושה שקיבל מאביו יוחנן.

וכפי שכתבתי קודם, יוחנן זכה לשמוע בת קול בקודש הקודשים (בעת הקטרת הקטרת) סוטה ל"ג, ובגמרא ר"ה

מעוז צור חיברו יהודי בשם **מרדכי** וטוענים שגר לפני 700 שנה בגרמניה, וזכה שזה מושר אצל כל עדות עם ישראל, ואולי ברמז כי נס פורים שהיה על ידי מרדכי היה קודם לנס חנוכה, ואף נכלל בתנ"ך, אבל נס פורים היה נס נסתר כביכול מהפכה פוליטית משלטון שונה ישראל לשלטון אוהב יהודים.

ואילו חנוכה היה נס גלוי כשמן שצף על פני המים, שמעטים וחלשים ניצחו צבא אימפריה עולמית, וזה כביכול השלמה לנס פורים, שכמו שנס חנוכה היה נס גלוי מאת ה', כך נס פורים הוא נס גמור ומוחלט מעל הטבע שרק מחופש בכאילו בדרך הטבע.

ושנדע שאנחנו לא משקרים, אנחנו כל יום בתפילה אומרים מודים אנחנו לך **ונספר תהילתך על ניסך שבכל יום עמנו, ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובוקר וצהרים**, כי אכן כל יום יש לנו ניסים, בערב ובוקר וצהרים

היוונים כששלטו בארץ לא החריבו את בית המקדש, למה לא? הרי הם נכנסו וטמאו ופרצו 13 פרצות, למה לא החריבו את בית המקדש?!

ונראה שהיוונים רצו להרוס את היהדות מבפנים, לא שחור לבן, אלא בית המקדש קיים אבל בלי הפרדה בין יהודים וגויים, שלכן הם פרצו בגדר שהפרידה בין יהודים לגויים, ואכן מצאו שלטים מתורגמים ביוונית שעד כאן כניסה של גויים ומכאן הכניסה מותרת רק ליהודים.

וטהר לבנו - חנוכה

ולכן חז"ל לא ויתרו ולא התירו להשתמש בשמן טמא להדלקה מכח ההיתר שטומאה הותרה בציבור, אלא זה

היה כשנת השמד שיש למסור נפש על טהרה מושלמת ולא טומאה בבית המקדש כרצון הזדון של היוונים.

ופורקן כהיום הזה – מה הכוונה

סימנים בליל ראש השנה לקבוע שיהיה לנו שנה טובה, ועל ידי קביעת החג להודות על הנס שניצחנו את היוונים, ממילא כהיום הזה שניצחו יתקיים הניצחון על היוונים ולא יתבטל ולא יתהפך, וכדברי הרמב"ם והתקיימה מלכות בישראל יתר ממאות שנה.

וכשהתבוננתי במעלית במאמרו של הנועם אלימלך שהוא באות צח, עלה במחשבתי השם יצחק שיש בו צח, ובעצם השם **יצחק** הוא מחמת צחוק עשה לי אלוקים, כל השומע יצחק לי, ואם כן מדוע לא נקרא על שם צחוק העבר **"הצחיק"** או **"צחוק"** שזה תואר, או **"מצחיק"** שזה הווה.

ויתכן שהיות והיה נס בעבר שהפתיע שנולד יצחק לזוג זקנים, ואברהם ושרה רצו לפרסם את הנס הגדול, ממילא זה גורם שבעתיד יהיה עוד ניסים אפילו גדולים יותר לספר, וכדברי הנועם אלימלך, ולכן קראה שמו יצחק שבעתיד יתפרסם עוד ועוד ניסים ונפלאות.

ואולי זה כמו חץ (הטמון בשם יצחק) שכמו שיותר מותחים אותו בהתחלה ככה הוא עף למרחק גדול יותר, כך כמה שיותר מפרסמים את הנס ככה יגדל כוח הניסים והנפלאות שיהיה לספר בעתיד הרחוק.

ואכן אברהם עשה משתה גדול ביום היגמל את יצחק, ולא שהיה שם הרבה אוכל, אלא כדברי רש"י שהיה שם גדולי הדור, שבכך יתפרסם הנס יותר ויותר.

ואכן לא מצאנו בשאר האבות שעשו משתה ביום היגמל בניהם, רק אצל אברהם בלידת יצחק כי היה מטרה לפרסם את הנס עד כמה שאפשר.

מחלוקת בית שמאי ובית הלל בנרות חנוכה מוסיף והולך או פוחת

ואכן היות ועיקר קביעת חג חנוכה היה להחליש כוח היוונים שלא יתגברו חזרה ושלא יהפכו את גלגל רח"ל, אם כן מובן שדעת בית שמאי שצריך להדליק בבחינת פוחת והולך להחליש כוח הגויים בכלל והיוונים בפרט.

אבל דעת בית הלל וכך ההלכה, שנכון עיקר קביעת חנוכה לדורות זה נגד היוונים שיחלש כוחם.

הנה הגמרא בשבת כא ב אומרת **"שלשנה אחרת קבעום ועשאום ימים טובים בהלל ובהודאה"**, דהיינו שרק בשנה אחרי שהיה נס חנוכה קבעו אותו לחג לדורות!! **ורבים** שואלים, למה דחו את קביעת החג רק לשנה הבאה, ומה לא קבעו אותו מיד?!

ויתכן שבהתחלה לא חשבו לקבוע חג חדש שלא מופיע בתנ"ך, ולכן חגגו אותו באותה שנה בהדלקת נרות בבית המקדש ובחצרות קודשין שאולי הכוונה בבתי כנסיות ובבתי מדרשות.

אבל היות וראו שגם לאחר המהפך והנס הגדול, עדיין הקרבות המשיכו ואכן מתו במלחמות שאחרי נס חנוכה בני מתתיהו, ופחדו שמא יתהפך הגלגל ושוב יתגברו היוונים על עם ישראל וכל הגזירות הרעות יחזרו חלילה, לכן בשנה הבאה קבעו את כה בכסליו לחג נצחי, כי כאשר מודים ומהללים את ה' ומספרים תהילותיו אזי מתגבר הניסים והנפלאות כפי שראיתי ביום רביעי **במעלית בשם אור אלימלך צח' של רבי אלימלך בעל הנועם אלימלך זי"ע.**

ואולי זה בבחינת מה שאמרו בגמרא ב"ב כל הרודף לתת צדקה הקב"ה ממציא לו מעות שיעשה בהם צדקה, ולכן כל מי שרודף לספר תהילות ה' ונפלאותיו אשר גמולו הקב"ה מזמן לו עוד ניסים ונפלאות גדולות, שיוכל לספר עוד ועוד לחזק יהודים באמונה ובהשגחה עליונה, וכך יגרום שיתקיים בכל יהודי **"רוצה ה' את יראיו את המייחלים לחסדו"** שכאשר יהודי שומע נפלאות ה' מתעורר בעצמו לייחל לישועת ה'.

ואולי יש כאן עוד בחינה, והוא לקבוע עובדה שהנס של חנוכה יתקיים ולא יפוג, כדרך שעושים

לפי החידוש הקודם שכתבתי, שרק בשנה הבאה קבעו את חנוכה לחג לדורות, **כי המלחמה עם היוונים לא הסתיימה והיה חשש למהפך לרעה**, אם כן אפשר להבין את שיטת בית שמאי שצריך להדליק נרות חנוכה בבחינת פוחת והולך שביום הראשון ידליקו 8 וביום שני 7 כמו פרי החג שהקריבו בסוכות כנגד אומות העולם, שהיה מספרם פוחת והולך להחליש כוח הגויים.

וטהר לבנו - חנוכה

כי אכן ברגע שהיהודים נפלו ברוחניות מספר שנים אחרי נס חג חנוכה, אז אכן נפטרו מהיוונים אבל התעורר הסכנה מהרומאים.

בכל זאת חז"ל רצו לקבוע בלבנו שההתעלות הרוחנית שלנו שהיא בחינת מוסיף והולך זה הכוח האמיתי שמחליש את כוח הגויים והיוונים.

נר חמישי טהור ומאיר, חידוש וחיזוק אדיר על חנוכה

כל המילים חוץ מיום צרה הכל מתאים לנס חנוכה, בפרט אלה ברכב ואלה בסוסים ואנחנו בשם ה'אלוקינו נזכיר, ממש מזכיר את קריאת מי לה' אלי שהכריזו המכבים, וכן כל המילים על הניצחון בשם ה', ולמה בכל זאת לא אומרים מזמור מדהים זה בחנוכה??

והתשובה פשוטה, נכון הכל ממש מתאים אבל מילה אחת הורסת את השלימות, ובחנוכה רוצים שלימות!!!

כמו שהקפידו על שלימות פך השמן הטהור ולא רצו להדליק בשמן טמא למרות שטומאה הותרה בציבור!! שלימות ממש רצו בחנוכה!!

כך בתפילה הקפידו על שלימות התפילה, שמילה אחת לא מתאימה אין שלימות!!

ולכן נקפיד על שלימות התפילה בחנוכה, מילה לא נדבר בתפילה, ונשתדל לכוון בכל מילה בתפילה, ונתפלל מכל הלב לטהרת הלב וילראת שמים טהורה עומדת לעד בשלימות אמן ואמן.

ימי חנוכה הם ימי שמחה והלל, ואכן הלל שלם אומרים בו כל יום, וימי שמחה מתבטא שלא מתענים ולא מספידים וגם לא אומרים למנצח אחרי אשרי בשחרית, כי כתוב בו יענך ה' ביום צרה, וימי חנוכה הם ימי שמחה ולא צרה.

והתבוננתי, כי הנה המזמור יענך ה' ביום צרה חוץ מהמילה "צרה", כל המילים ממש ככפה ליד ומתאימים מאוד במיוחד לחנוכה, שימו לב!!

למנצח מזמור לדוד: יענך ה' (ביום צרה) ישגבך שם אלהי יעקב: ישלח עזרך מקדש ומציון יסעודך: יזכור כל מנחתך ועולתך ידשנה סלה: יתן לך כלבבך וכל עצתך ימלא:

נרננה בישועתך ובשם אלקינו נדגל ימלא ה' כל משאלותיך: עתה ידעתי כי הושיע ה' משיחו יענהו משמי קדשו בגברות ישע ימינו:

אלה ברכב ואלה בסוסים ואנחנו בשם ה' אלקינו נזכיר: המה כרעו ונפלו ואנחנו קמנו ונתעודד: ה'הושיעה המלך יעננו ביום קראנו:

נר שישי טהור ומאיר שמתערב באור נרות שבת קודש

(יב) הפכת מספדי למחול לי פתחת שקי ותאזרני שמחה:

ובמבט פשוט נראה ששיר זה לא מתאים לימי שמחה, אם למנצח כאמור לא מתאים בגלל ביטוי "יום צרה" למרות שהשאר ממש מקרין עידוד ושמחה, מדוע מזמור זה שכתוב בו חנוכה הבית אבל רובו מזכיר מצבים עצובים, וגם שה' מסתיר פנים וכו'?

אלא התשובה היא, שבמזמור שיר חנוכה הבית לדוד, כולו שמחה ולא עצב, כי כתוב בו שכל המצבים הקשים זה בגלל שה' עשה לנו זאת, ואבא עשה לנו זאת ואבא הופך לנו לטובה מה שהוא חונך אותנו בעונש, ולכן מודים בעל הניסים גם על המלחמות.

והיות וכולו אמונה שהכל מאת ה' הרע והטוב, זה חנוכה מלשון חינוך, שכי ככה יהודי חייב להתנהל, שחייב אדם להודות על הרע כשם שמברך על הטובה כי ככה הוא מחזק את האמונה שהכל והכל ממש רק מאת ה', וזה גם שמחה עצומה עבורנו שתמיד אנחנו בהשגחת הבורא יתברך.

קודם כתבתי שהיות וימי חנוכה הם ימי שמחה והלל, לכן לא אומרים למנצח שאחרי אשרי בשחרית, כי כתוב בו יענך ה' ביום צרה, וימי חנוכה הם ימי שמחה ולא צרה.

וכתבתי שלמרות שמזמור מתאים מאוד לנס חנוכה שכתוב אלה ברכב ואלה בסוסים ואנחנו בשם ה' נזכיר, בכל זאת ההגדרה האחת "יום צרה" לא מתאימה לימי חנוכה ולכן לא אומרים מזמור זה.

והיום בשחרית התבוננתי שהנה המזמור שמבטא את חנוכה ואומרים אותו כשיר בהדלקת נרות וגם כשיר של יום לכמה מנהגים, זה מזמור שיש בו ביטויים עצובים וקשים מאוד.

שכתוב: ולא שמחת אויבי לי: שועתי אליך ותרפאני: העלית מן שאול נפשי חיינני מיורדי בור, כי רגע באפו חיים ברצונו בערב ילין בכי, ואני אמרתי בשלוי בל אמוט לעולם: (ח) הסתרת פניך הייתי נבהל.

(ט) אליך ה'אקרא ואל אדני אתחנן: (י) מה בצע בדמי ברדתי אל שחת היוודך עפר היגיד אמתך:

וטחר לבנו חנוכה

ונזכה כולנו לחיות באור האמונה, ועד כמה שנאמין שהכל מאת ה', ככה ה' יעשה עמנו יותר ויותר ניסים ונפלאות לטובה אמן ואמן.

מול הנרות בליל שמיני זאת חנוכה עם דמעות ורגש

אביהם ובכוח כולם ניצחו לגמרי את היוונים והמלך אנטיוכוס נמלט וכולם מרדו בו ובכל מקום שברח קראו לו בבזז הבורח.

ואח"כ באו החשמונאים לבית המקדש ותיקנו וניקו ומצאו פך השמן הטהור וממנו הדליקו 8 ימים בנס.

ובן משפחתי אומר לי, שים לב על הברכות שנתן להם אביהם מתוך עצה טובה!! שהעצה הגיעה לאחר צום ותפילות, שכל בניו הם על שם גיבורים שמתואר כוחם ועוצמתם, כאריה, כשמעון שהרג יושבי שכם, וכיונתן שהרג פלישתים הרבים, וכפנחס שהרג את זמרי ועצר את המגפה ובכך הציל יהודים הרבה.

והנה ליוחנן שהתחיל את המלחמה לבדו מול היוונים במסירות נפש, המשילו **לאבנר בן נר** שר צבא ישראל, ולכאורה **אין קשר בין השם יוחנן לאבנר בן נר**, וגם לא מתואר שהרג פלישתים רבים, אבל כן כתוב שהיה שר צבא ישראל?

ובאמת לאחר התבוננות בעקבות דבריו, התברר שאבנר היה תחילה שר צבא שאול, ולאחר מות שאול אבנר המליך את איש בושת בן שאול, ובסוף עזב את איש בושת והצטרף לדוד המלך, וגם שכנע את עם ישראל להצטרף לדוד המלך, אבל אז הרג אותו יואב בן צרויה שהיה שר צבא דוד כנקמת דם בן משפחתו, ולכן **לא הצליח אבנר לשמש בתפקיד שר צבא ישראל** בממלכת דוד וכדברי הרד"ק במלכים.

ולמרות שאבנר לא הספיק להיות שר צבא ישראל המאוחד תחת ממלכת דוד המלך, ובכל זאת הצדיק מתתיהו מברך את בנו יוחנן שיהיה כאבנר בן נר למרות שאין קשר בשם ולא בתוצאה הרצויה, שהרי אבנר נרצח!!!

ובזכות תלמידי הנפלאים מכיתה ו' שובו ראשל"צ, התחדש הוספה חשובה לשאלה, שהרי בתנ"ך מופיע שם יוחנן כגיבור שעזר לדוד המלך לנצח בקרבות כמופיע **בדברי הימים א' פרק יב' ה'.**

אלא מעלת אבנר בן נר היא דווקא בגלל שהיה שר צבא שאול, וכשפרש מאיש בושת ועבר לצד דוד שכנע את כל השבטים להצטרף לדוד.

בליל שמיני של חנוכה תשפ"ג קרוב משפחתי אמר לי שים לב לדבר פלא ממגילת אנטיוכוס, **שהראשון שנלחם במסירות נפש נגד היוונים היה יוחנן בן מתתיהו**, שלאחר שניקנור הרג יהודים רבים ולאחר **ששחטו חזיר, והביאו את דמו לבית המקדש**, יוחנן הרג את ניקנור בתחבולה.

ואז יצא יוחנן בן מתתיהו ביום ההוא, וילחם בעמים ויהרגו בהם הרג רב. מספר ההרגים אשר הרג ביום ההוא 772 אלף, כי בנס היוונים נלחמו והרגו יוונים את היוונים.

בשובו מהקרב וההצלחה בנה עמוד על שמו, ויקרא לו **"מכבי ממית החזקים"**

אבל אז קם בגריס הרשע, ויבוא לירושלים, ובקע בחומה וינתק המבוא, **וישבור במקדש 13 פרצות**. ואז חמשת בני מתתיהו, **יוחנן וארבעת אחיו**, וילחמו בעמים ויהרגו בהם הרג רב, ויגרשום לאיי הים, כי בטחו באלוקי השמים.

ואז בא בגריס עם חיילים רבים מאוד מכל הממלכות עם פילים רבים, וכששמעו חמשה בני מתתיהו, קמו ויבואו למצפה גלעד, וגזרו צום, וישבו על האפר לבקש רחמים מלפני אלוקי השמים.

ואז נפל בליבם עצה טובה, שיברך אותם אביהם לפי סדר תולדתם, וכן ברכם:

יהודה בני אדמה אותך **ליהודה בן יעקב**, אשר היה נמשל **כאריה**.

שמעון בני אדמה אותך **לשמעון בן יעקב**, אשר הרג **יושבי שכם**.

יוחנן בני אדמה אותך **לאבנר בן נר** שר צבא ישראל.

יונתן בני אדמה אותך **ליונתן בן שאול**, אשר הרג עם פלישתים.

אלעזר בני אדמה אותך **לפנחס בן אלעזר**, אשר קנא לאלוקינו והציל את בני ישראל.

על זה יצאו חמשה בני מתתיהו ביום הזה, וילחמו בעמים, ויהרגו בהם הרג רב. ויהרג מהם יהודה. ואח"כ מת אלעזר, ואז הצטרף להם מתתיהו

וזהר לבנו - חנוכה

טבעי בכל זאת מתו בו חלק מבני החשמונאים וגם לאחר נס חנוכה עדיין היה קרבות עם היוונים), וכמאמר הגמרא "מאי חנוכה", והגמרא עונה ומסבירה רק את נס נר חנוכה שמצאו פח שמן יחיד טהור והנס שדלק 8 ימים למרות שהשמן שפח היה אמור להספיק רק ליום אחד.

ואכן בנס נר חנוכה כאמור יש 2 ניסים בנר, וכמו כן כאמור הניצחון במלחמה היה בזכות ברכת אביהם הצדיק, ובכח שהצטרף יחד עמם לקרב, וכפי שמודגש שהם ניצחו בכוח האבא והבנים הצדיקים – בעזרת ה' יתברך, והבן העיקרי היה יוחנן כפי שכתוב בהרחבה קודם.

וכמו כן בשם **אבנר בן נר** יש 8 אותיות, ובדרך דרש זה מרמז על 8 ימי חנוכה בהם מדליקים את הנרות, וכמו כן רמז **למוסיף והולך** כדברי ב"ה א ב נר בן נר.

ובנים שלישי טו' כסליו פד' בשיעור נביא הושע בכיתה ז' ת"ת תורת אמת ב"ב, ביקשתי מה' שאזכה להוספה ראויה דווקא מתוך לימוד הנביא, וב"ה בלימוד בפרק ט' כתוב שכל רעתם בגלגל, שה' כעס מאוד שטימאו את גלגל שהיה קדוש, מקום שהקימו בו בעבר את המשכן, ולכן ילכו לגלות כי המלך אין בו כוח לנצח את האויב פ"י פסוק ג', ואכן יוחנן יצא להילחם כשטימאו בדם חזיר את בית המקדש, כי אם כתוב בהושע שזה הכי חמור לטמאות מקום קדוש, וזה גורם לגירוש ישראל, אזי הגיעו מים עד נפש, ואם נילחם למען ה' וכבוד ה' כן ננצח במלחמה כי ה' יהיה עמנו.

ודווקא רציחתו על ידי איש הנאמן לדוד, ותגובת דוד המלך שלא חיפה על יואב שר צבאו אלא בקינה על אבנר כינה אותו בני עוולה, זה מה שגרם לאחדות עם ישראל להיות באחדות עם דוד המלך.

ולכן, בירך מתתיהו את יוחנן בנו השלישי שלמרות שאינו הבכור הוא רץ ראשון להילחם ביוונים במסירות נפש, **שיצליח במטרתו כמו אבנר בן נר, שאפילו מותו עזר למטרה שעם ישראל יתאחד עם דוד**, ולכן הוא מכונה שר צבא ישראל גם אצל דוד, **כי בגללו נפסקה המלחמה בין השבטים** וכולם התאחדו לעם ולצבא אחד.

ואכן בעת שיעור בחנוכה בת"ת תורת אמת מסרתי לתלמידי את הדברים הללו, והמשכנו לסדר הלימוד הקבוע בסדר נשים ואחזנו **במשניות נדרים פרק יא' משנה ד'**, ומוזכר שם דברי **רבי יוחנן בן נורי**, והתבוננתי שהשם רבי יוחנן בן נורי מתחבר **ברמז** לברכת מתתיהו לבנו יוחנן שחיברו לאבנר בן נר, שיש בשם אבנר בן נר פעמים עניין נר, אב נר בן נר, ואולי יש קשר לשם רבי יוחנן בן נורי שהוא מלשון **נר כפול**, ועדיין לא מצאתי קשר.

ובס"ד בחופה שהייתי בליל יז' כסליו תשפ"ד, התחדש דבר רמז נפלא, שבשם אבנר בן נר יש בו **אב בן נר**, וכביכול **נר לאב ונר לבן**, וכידוע עיקר נס חנוכה הוא נס נר החנוכה, שהיה נס בשלימות בלי שום חיסרון, (לעומת נס המלחמה למרות הניצחון העל

ההלל האחרון של חנוכה – ברוך הבא, מי בא בסוף ההלל!?

שנאחו בקרנות המזבח כפי שחשב יואב ששם יהיה לו הגנה, אבל לערבות יש כן שם הגנה לאחר העבודה של סוכות שהתחברו לצדיקים באגודה אחת לעשות רצון אבינו שבשמים, ומועיל להם הגנת המזבח למרות שאינם כוהנים שעבודה בידו, כי הם כאדם חדש.

ועל שה' מסכים בכוח התפילה לקבלנו כאדם חדש, על זה יש לשמוח ולהודות, ולרומם כי טוב ה', ומרחם ומחפש להטיב ועד יום מותו מחכה אולי ישוב מיד מקבלו, ואכן כשאדם מתעורר מיד ה' בקבלו בחיבה ובאהבה.

יהי רצון שכוח תפילת חנוכה, ואור חנוכה יאירו את נשמותינו לאורך ימים ושמים טובות, ונזכה להתקדש בקדושה העליונה אמן סלה.

ואנא נצלו את תפילת מנחה האחרונה של חנוכה להתפלל בה בכוונה גדולה ועצומה, כי כל עוד הנר דולק אפשר לתקן, ונר חנוכה שהדלקנו אתמול בלילה עדיין כוחו עצום, שהוא זכר לנר תמיד, ובפרט בזמן התפילה המיוחדת לחנוכה **"על הניסים"**.

לאחר שאמרתי מכל הלב ובכוונה עצומה בפריסת כפיים אל ה' **באנא ה' הושיעה נא ובאנא ה' הצליחה נא**, שה' תציל ותושיע אותי המיצר הרע, ואנא ה' תצליח בידי לעשות תורה ומצוות ולהרבות תורה בעולם.

פתאום קיבלתי אור חדש, למה אומרים בסוף ההלל מיד לאחר אנא ה' **"ברוך הבא בשם ה'"**, וכי מה הקשר כאן לברוך הבא, וכי מי בא??

והתחדש בס"ד שאכן יש בכוח תפילת אנא ה' בכוונה גדולה להפוך את היהודי לאדם חדש, ועל שיש אדם חדש לפנינו אומרים **"ברוך הבא"**.

ולפי זה מובן מה שאומרים לאחר כן **"קל ה' ויאר לנו אסרו חג בעבותים עד קרנות המזבח"**, שהנה פסוק זה פירשו בגמרא שהוא על יום שביעי של סוכות – הושענא רבא, שבו היו מעמידים ערבות ענקיות על קרנות המזבח, והיו מקיפים בערבות 7 פעמים את המזבח.

ועניינו כפי שביארתי בעלון סוכות, שגם היהודי הפשוט שאין בו ריח ואין בו טעם, בכל זאת הוא מתעלה בסוכות ומגיע לשביעי של סוכות להגנה

ויהי רצון שאזכה להאיר ולהפיץ תורה ולהאדירה, **שהנדיב היקר ר' אברהם בן שושן נ"ו** שהדפיס כרכי דברים ושמות, ישלים את הדפסת 7 הכרכים, **כברכת מרן שר התורה רבי חיים קנייבסקי זצ"ל גם אני מצטרף להברכה (של מרן רבי משה**

וטחר לבנו חנוכה

הלל הירש שליט"א). כי הספר (וטחר לבנו) מעורר מאוד!! ליראת שמים ולמידות טובות וללימוד התורה, ויזכה הרב המחבר להגדיל תורה ולהאדירה. אמן ואמן.

36 נרות – כנגד "איכה" וגם כנגד לו' צדיקים נסתרים

אבל ה' המיר בחסדו דם מוות לדם ברית מילה שעשה יהושע לעם ישראל בכניסת לארץ ישראל בגלגל. ואכן דם ברית קודש, ממתק שיהיה אור חנוכה נגד החושך של החורבן שכתוב במגילת איכה. ואפילו הנולד מהול צריך להקזי ממנו דם ברית, כי בדמיך חייך.

ואולי לכן תמיד יוצא חג חנוכה בפרשת וישב מקץ, הפרשיות הנוגעות ליוסף הצדיק שהוא יסוד הקדושה כידוע, שעיקר נרות חנוכה להאיר ולהתקדש בקדושת היסוד בזכות יוסף הצדיק.

כמו כן מצאנו חשיבות הגימטריה לו' בנרות חנוכה, במשנ"ב תרע"ב סקח' בשם המהרש"ל שיגמור ההדלקות בעוד שאומר הנרות כו' ובנוסח הנרות יש לו' תיבות נגד הנרות של חנוכה מלבד אלו שני תיבות הנרות הללו כלומר הנרות הללו הם לו' [ובשני תיבות הנרת הללו יש ח' אותיות רמז לח' ימי חנוכה]

ואכן עלינו להתקדש באור נרות חנוכה לגרש את החושך, ועלינו להתחזק שדם הברית יהיה קודש, כאמור בדמיך חייך, שנתקדש שזרימת הדם תהיה לאור ולא לחושך, שנתקדש בעזרת ה' באור ה' אמן.

התחדש באמצע שמונה עשרה של מוסף שבת בתפילת על הניסים.

(ולעניין הדלקה וברכה מחדש בפשטות אין צריך, ויל"ע וראה ב"י תרע"ב במעשה שהיה בנולי"ל), ואכן ביום ראשון רק נר 1 בלבד וביום שני רק 2 נרות, להבליט את מספר הימים.

וככה כל יהודי יבליט את המעלה המיוחדת שיש בו ואין יהודי שאין בו מעלה אחת לפחות, וממנה יאיר לעצמו ולכל העולם, ובדרך כלל בכוח מעלה אחת טובה לגלות עוד אורות ועוד מעלות שאדם לא הכיר שיש בו, וכמו כוח של מצווה אחת שמחזיקים בה לגרום לקיום כל המצוות כולם כפי שהבאתי מהרמב"ם בפרשת תולדות.

36 נרות חנוכה מאירים את החושך כנגד אפילת החורבן והגלות שמתבטא במילה איכה כי שניהם בגימטריה 36.

ואכן בכל ימי הגלות אין פחות מ-36 צדיקים כדברי אביי בסנהדרין צ"ז שהם מאירים לנו את הגלות והם מקבלים פני שכינה בכל יום, ואכן בלו' נרות חנוכה אפשר להגיע לקבלת פני שכינה כידוע בספרים הקדושים.

ואומנם אנחנו מדליקים עוד 8 נרות של השמש וביחד זה 44 שזה בגימטריה דם.

ואכן בדם מצאנו 2 בחינות, שמצאנו שפרעה הרשע הזהיר את עם ישראל לא לצאת ממצרים באומרו להם רעו כי רעה נגד פניכם שראה שישפך דם מעם ישראל.

ואכן כאשר ה' חשב להשמיד את עם ישראל אמר משה רבינו שיהיה חילול ה' שפרעה צדק שהזהיר שישפך דם ישראל במדבר.

ואכן עלינו להתקדש באור נרות חנוכה לגרש את החושך, ועלינו להתחזק שדם הברית יהיה קודש, כאמור בדמיך חייך, שנתקדש שזרימת הדם תהיה לאור ולא לחושך, שנתקדש בעזרת ה' באור ה' אמן.

כל יהודי מאיר באור מיוחד לו, למרות שיש אחד שמאיר כמו 8 נרות שיש ביום השמיני שכולו שלימות כביכול הכל מאיר בו כמו כל החנוכה כולה שמאירה באור יקרות, ואולי זה גם מרומז בזאת חנוכה שקוראים ביום השמיני, שלאחר האות ז' – ובעצם לאחר ז' ימי חנוכה יש חנוכה שלימה מא עד ת שכל 8 הנרות דולקים יחד בשלימות.

אבל כל יהודי צריך לזכור שגם אם אין לו את כל המעלות, ואולי יש לו רק מעלה אחת בלבד, אסור לו להתייחס ולזלזל בעצמו, שהרי בשאר הימים המדליק 8 נרות פגם את ההדלקה, כי מבלבל את הרואים במספר הימים הנכון, את

והרעיון הוא שלהאיר כל אחד יש לו את יומו המתאים דווקא לו, והעולם צריך לאורו דווקא גם אם אורו פחות מהמאיר 8 נרות כביכול.

חנוכה 8 ימי חג!! יותר מסוכות ושמחת תורה שהם 7 ימים ועוד יום חג נפרד!

בשמיני, שלגבי תשלומים שמיני חלק מחג הסוכות מן התורה כמוכח בגמ' ר"ה ד', וגם שיהיה בו מוסיף והולך מפני שמעלים בקודש למרות שלא מצינו כן בתורה, ואולי היות ושמיני עצרת לגבי השלמת הקורבנות שאם לא הקריב בראשון יושלים אפילו בשמיני שנחשב לגבי זה כחג סוכות, כך בזאת חנוכה ביום השמיני משלימים כל הקורבנות של 4 הנשיאים שאין להם זמן נוסף כי ימי חנוכה 8 ולא 12 ימים כנגד 12 הנשיאים.

ולכן מוכח שיש בכוח ימי חנוכה כוח עצום מעל לכל החגים שבתורה, ברצף אחד של 8 ימים בעבודה אחת! וגם בעליה בקודש אפילו בקורבנות ולא רק בנרות, כי ביום השמיני קוראים קורבן 5 נשיאים.

אכן בסוכות יש בשבעת הימים פוחת והולך בפרי החג שהם כנגד כוח אומות העולם, ואילו כנגד עם ישראל היה קבוע 14 כבשים בכל יום, וביום השמיני הוא חג בפני עצמו לעניין פז"ר קש"ב כנתבאר בסוכה מח', וחוזרים לסדר ההקרה הרגילה של כל חג רגיל פר אחד אייל אחד ושבעה כבשים.

ואילו בחנוכה לדעת ב"ה שכן נפסק זה מוסיף והולך באור, וביום ה-8 אינו יום נפרד בפני עצמו אלא הוא יום בו הכי הרבה נרות, וכן ביום זה משלימים את הקרבת המקריב ביום השמיני והתשיעי והעשירי וה-11 וגם ה-12, ומסכמים את סך כל הקורבנות שהקריבו כל הנשיאים ביחד.

וזה כוח עצום של רבנן לחדש חג שאין כמותו בתורה, 8 ימי חג!! (אומנם לעניין תשלומים של ראשון אפשר גם

נצחון חנוכה!! ניצחון למרות הנפילות וההפסדים – רק אל יאוש!!

נס חנוכה שמאיר לדורות, מלמדנו, שלמרות שהמלך יהודה ואלעזר המכבי מתו בקרב עם היוונים, אבל הניצחון של אור התורה והאמונה לא כבה, ולא נשברו מהנפילות אלא התעקשו להמשיך באור ה', וכך בעקביות הצליחו כדברי הרמב"ם שהייתה מלכות לישראל יותר מ-200 שנה עד החורבן

וזהר לבנו - חנוכה

גם אנחנו לא נישבר ולא נתיאש מנפילות, נתעקש אנו וכל יוצאי חלצינו להמשיך בדרך ה' למרות שיש נפילות, אבל העקשן והמתמיד בדרך ה' יראה אור גדול וניצחי בעזרת ה', וקווה אל ה', חזק ואמץ לבך, ושוב וקווה אל ה', כן, גם כשקיוותה ובכל זאת נכשלת תתחזק לא להתייאש ושוב וקווה אל ה'.

רמז גם לנס הכפול של חנוכה בפרשתנו – פרשת המועדים, ומה עם פורים? - דרש

ואילו התרגום יונתן מכפיל 12 ניסים, ב. הניסים היו בנוגע לכפול אנשים, היהודי והגוי, ג. יש כאן פרסום ניסים כפול מחנוכה שמדליקים לפרסם נס פך השמן, ואילו כאן יש כאן ניסים שמזכירים גם את נס פך השמן הטהור שלא נטמא בנס כשם שפנחס בנס לא נטמא – הנס ה11, שהברזל שבחנית התארך מעל הטבע כמו נס פך השמן שהספיק מעל הטבע, וגם המשקוף שהתרומם בגובהו יותר מעל הטבע,

וגם רמז לנס המלחמה שזקף ידו בעוצמה מעל הטבע להרים 2 גופות, ולא יכלו להזיקו, ושלא התעייף ללכת ביד מורמת עם 2 גופות כבדים ביותר וכך הלך בכוח מעל הטבע 6 פרסאות בכל מחנה ישראל, שכל זה נס של גבורה עצומה מעל הטבע, וכן לחשמונאים היה נס של גבורה וניצחון במלחמה מעל הטבע למרות חולשתם.

וכאמור כנגד נס פך השמן מדליקים נרות בחנוכה, אבל אצל פנחס היה פרסום בכל מחנה ישראל גם של כח גבורת הניצחון וכן פרסום הטהרה שלא מתו בנס בכדי שפנחס לא יטמא, ולכן מרמזו בשמו פעמים 44 שזה פעמים נרות חנוכה עם השמש.

ולמה רמזו שמו עם השמש, שהרי נרות חנוכה הם 36 ויחד עם 8 שמשים הם 44, כי השמש מבטא שאין לנו רשות להנות ולהשתמש בנרות חנוכה רק לשם המצווה בלבד, וקנאות של פנחס הייתה 100 אחוז לשם שמים בלי הנאה או בלי שורשים משפחתיים שגרמו לו לקנאות שקר, כפי שהעיד עליו ה' וכפי שכתבתי באריכות ע"ז בתחילת הפרשה.

פנחס זה אליהו לכמה דעות – והוא בא בכל ברית, ולמה? כי תפקידו לזרז את הגאולה ולהכין את עם ישראל לביאת המשיח מתוך תשובה ככתוב "הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום ה' הגדול והנורא: והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם פן אבוא והכיתי את הארץ חרס" – סוף מלאכי, סוף תרי עשר, סוף הנביאים.

וראיתי ברד"ק על זכריה ט' יא "גם את" - כנגד כנסת ישראל, שכמו שאמר על המלך המשיח שיהיה נושע בצדקתו אמר גם את תהי נוטעת בדם בריתך, והוא דם המילה שהחזיקו בו ישראל בגלות יותר מכל המצות, ואליהו בא להעיד לה' שעם ישראל מקפידים ביותר בכל הגלויות במצוות המילה, ומגיע לנו ישועה בקרוב, אנא קל נא הגלה נא ופרוס חביבי עלי את סוכת שלומך, כי זה כמה נכסוף נכספתי לראות מהרה בתפארת עוזך בקרוב ממש אמן ואמן.

המשכן משכן העדות – האם נבנה בית מדרש חדש לשיעורי משה רבינו בחנוכה?

ועשה בהם משכן לעדות, הלך משה ועשה בהן, כיון שבא ליתן חשבון אמר להם כך וכך יצא למשכן וביתר עשיתי משכן לעדות, וזו הכפילות "אלה פקודי המשכן משכן העדות" כי היו 2 משכנים.

ובתחילת הפרשה כתבתי בשם המפרשים שהכוונה לאוהל מועד שעשה משה רבינו לאחר חטא העגל שנטה אוהלו מחוץ למחנה וכל מבקש ה' בא לשם ללמוד תורה, ועל פי רש"י זה היה רק לאחר יום כיפור שירד עם הלוחות השניות ולאחר שנצטווה על המשכן, ולדברי האבן עזרא זה היה לאחר תרומת המשכן.

פנחס מורכב המילים נס פח שזה רמז לנס פך השמן של חנוכה (כי ח ואות כ נשמעים בשווה, למרות ששורשם שונה) וכן מצאתי בשל"ה הקדוש בראשית וישב מקץ ויגש תורה אור יב' שכתב נס פח השמן, למרות שדרש שם את האות ד של פך.

ועוד רמז יש כאן לחנוכה, כי פח האותיות שנשארו מפנחס לאחר הוצאת נס יוצא פעמים 44, ונרות חנוכה ביחד עם השמש יוצא 44.

וכאן היה נס כפול שפנחס הצליח להרוג ביחד את האשה ואת הנשיא בעת העבירה, ולהרימם בחנית לגובה ביחד לפרסם שעשו עבירה, וכתוב מצד אחד בגמרא סנהדרין פ"ב שהיו לפנחס 6 ניסים במעשה זה, ואילו התרגום יונתן במדבר כה, ח', כותב שהיו לו 12 ניסים.

ואציין מהנס ה5 - שכאשר נשא אותם הזדקף המשקוף והוגבה ממנו עד שיצא, הנס ה6, שנשא אותם בכל מחנה של ישראל שהיה אורכו שש פרסאות ולא התעייף, הנס ה7 - זקפם בזרוע ימינו לעיני כל קרוביו ולא יכלו להזיקו, נס ה8 - שנתחזק עץ [ידידת] הרומח ולא נשבר מן המשא הכבד, נס ה9, שנמשך הברזל בשיעור שניהם ולא נשלפו ממנו, נס ה10, בא מלאך והפך אשה מתחת ואיש ממעל שיראו כל בית ישראל חרפתם, נס ה11, שנשתמרו בחיים כל זמן שהולכים בכל המחנה כדי שלא יטמא כהן באוהל המת, נס ה12, שנקרש דמם ולא נפל.

ואכן נרמזו בשמו הכפילות של ניסי חנוכה – גם נס פך השמן וגם נס הניצחון במלחמה, א. כי הגמרא מציינת 6

כתוב במדרש רבה נא ב בשעה שא"ל הקב"ה למשה שיעשה המשכן, מיד ויבואו כל איש, ובכמה ימים הביאו כל הנדבה? א"ר יוחנן 25 בקרים הביאו והותר, שנאמר והמלאכה הייתה דים, נכנס משה אצל בצלאל ראה שהותיר מן המשכן (ולמרות שכבר בימי המגבית כתוב שמשוה הכריז להפסיק לתרום כי יש נותר, בכל זאת יתכן שאין סומכים על הנס ולכן רק בסיום המלאכה בא משה לבדוק האם יש נותר).

אמר לפני הקב"ה ריבון העולם עשינו את מלאכת המשכן והותרנו מה נעשה בנותר, אמר לו: לך

וטחר לבנו חנוכה

אבל הקב"ה עוד קודם שמילאו את אוהל מועד של משה במשכן וכליו, כבר הודיע למשה שבנותר יבנה אוהל מועד חדש, ויתכן שאכן **בכה' בכסליו נבנה הבית מדרש החדש של משה רבינו** שלא יהיה יום אחד בלי שיעורי תורה, ואולי זה נבנה עוד קודם או מיד לאחר שהביאו את כל חלקי המשכן לאהל משה.

וממילא אין בשימוש בנותר שנתרם למשכן הורדה בקדושה, כי בעצם הנותר שימש למקום אכסון למשכן וכליו למספר חודשים עד ניסן, ורק החליפו מקום, דהיינו שבמקום לבנות חדש לאכסון המשכן, השתמשו באהל הישן שהיה ספוג בתורת משה רבינו, ותמורת זה בנו למשה אהל חדש לבית מדרש, שלא יפסק הלימוד והשיעורים.

ולפי זה מובן באופן נפלא דברי **המדרש נא (ו) משכן העדות, מה העדות? זו תורה שהם יגעים בה, אמר האלוקים בזכות התורה ובזכות הקרבנות אני מציל אתכם מגיהינוס**, דהיינו שהקב"ה סיבב שיהיה מתרומת המשכן בניית בית מדרש חדש ללימוד התורה, כי הקב"ה רצה להבליט שהיגיעה בתורה ביחד עם עבודת המשכן שבה מקריבים קורבנות זה מה שמגן ומציל את עם ישראל מהגיהינוס.

ואם כן **כה' בכסליו גם בשנת הקמת המשכן לא הפסיד כ"כ, כי בו ביום הקימו בית מדרש חדש** לשיעורי משה רבינו, ואור התורה עוצמתי ביותר כי זה נשאר תמיד גם בעת שאין משכן וגם בזמן חורבן בית המקדש.

ואכן נס חנוכה היה כי רצו היוונים להשכיחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך, ובכוח התחדשות שיעורי התורה של משה בבית מדרש חדש בכה' בכסליו, התחדש בנס חנוכה עבודת בית המקדש בטהרה ובשלימות, וכך היה גם כוח התורה וגם כוח עבודת הקורבנות יחד שמגן על עם ישראל כדברי **המדרש**.

למה לא חוגגים את נס האש שיצאה מהמזבח? או שכן חוגגים!! ומה עיקר נס חנוכה?

והנה בחינוך מצווה **קלב'** כתב בשורש מצוות אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה, שגם ניסים גדולים ה' מלבישם דרך סתר, בדרכי הטבע ממש או בקרוב לטבע, כמו בקריעת ים סוף, שהיה נס מפורסם, כתוב "ויולך ה' את הים ברוח קדים עזה כל הלילה וישם את הים לחרבה ויבקעו המים", והמשכילים יבינו כי ענין סתר זה למעלת האדון ושפלות המקבל:

ולכן ציוונו להבעיר אש במזבח, למרות יורד אש מן השמים, כדי להסתיר הנס. לפי הדומה שהאש היורדת לא הייתה נראית

והקשתי שאם תרמו לצורך המשכן איך היה מותר להשתמש בזה לצורך אוהל ללימוד תורה?? והאם הוראת הקב"ה המפורשת זה היתר שמותר לשנות ממטרת הצדקה, או שכאן הייתה הוראת שעה מיוחדת?? ואכן בגמרא **ב"ב ח' ע"ב דנה בעניין שינוי מטרות צדקה**.

ובדקדוק דברי המדרש נראה, שמשה רבינו בא **לבצלאל** רק לאחר שסיימו את כל מלאכת המשכן, וכפי שאמר משה להקב"ה **עשינו את מלאכת המשכן והותרנו, וכיודע כמובא בפסיקתא רבתי ו ה מלאכת המשכן הסתיימה בכה' בכסליו**, והיה מקופל עד א' בניסן שאז נצטווה משה להקים את המשכן.

והנה כאשר סיימו את כל מלאכת המשכן כתוב בפרשתנו, **"ותכל כל עבדת משכן אהל מועד, ויביאו את המשכן אל משה"**, ונראה שבכה' בכסליו בא משה **לבצלאל** לבדוק שהכל מוכן, ולאחר שמשה ראה שהכל מוכן ביקש מעם ישראל שיביאו הכל לאוהלו שהיה מחוץ למחנה.

והיות ומשה ראה בכה' בכסליו שנותר כסף לאחר שסיימו את כל מלאכת המשכן, שאל משה את הקב"ה מה לעשות בכסף הנותר, והקב"ה אמר לו לבנות בנותר אוהל מועד, בית מדרש לשיעורים של משה רבינו.

ולכאורה קשה, שהרי כבר היה למשה אהל מועד שבו לימד תורה ממוחרת יום כיפור או כמה ימים לאחר מכן במשך 3 חודשים עד כה' בכסליו, זמן סיום מלאכת המשכן?

והתירוץ בפשטות הוא, שהיות והביאו את כל המשכן המפורק וכליו לאהל משה רבינו, אם כן האוהל מועד שהיה ללימוד משה ושיעוריו לעם ישראל, נתפס לשימוש אכסון כל המשכן וכליו, וממילא הספסלים שהיו בבית מדרש שאותם היה מסדר יהושע לשיעורי משה רבינו הוצאו מחוץ לאהל שהתחיל לשמש לאכסון המשכן.

ראיתי בספר **היוחסין** – מאמר ראשון האלף הרביעי, המאה הרביעית, ואז בא יהודה וכל החסידים ויטתרו הבית ויביאו עצים ואש הקדש לא מצאו, ויקראו אל ה' ותצא אש מן האבן אשר על המזבח ויתנו עצים עליה ותהי האש ההיא עד הגולה השלישית. ויעשו חנוכה המזבח בחדש כסלו בכ"ה יום בו. וישימו לחם הפנים ונעשה נס גדול בשמן, ויהללו לה' ח' ימים.

ושמתי לב שאכן השם חנוכה נקבע על חנוכה המזבח שנעשה נס שיצא אש קודש שהוא אש תמיד באבן שעל המזבח בכוח התפילה.

אומנם הנס הגדול היה בשמן, ופלא שנס יציאת האש לא מכונה נס גדול?

וטהר לבנו - חנוכה

בירידתה, חוץ מיום 8 של מילואים ושל גדעון ומנוח שהייתה נראית:

ואם כן היה כאן נס עצום שנראה אש שירדה מהשמים כמו שהיה ביום שמיני של מילואים וכמו נס שהיה למנוח וכן לאליהו בכרמל, ומדוע זה לא מכונה נס גדול?

ואולי נס יציאת האש לא נחשב נס גדול, כי נס זה כבר היה כמה פעמים, וכביכול קל יותר לנס לחזור על עצמו, עדיין זה לא מתרץ, שגם מועט המחזיק את המרובה שזה הנס בשמן שהיה בו ליום אחד ובנס הספיק ל-8 ימים, הרי נס שמן שלא כלה היה בנס השמן אצל אלישע עם האלמנה שמילאה כל הכלים שבבית מכד אחד, וגם בחצר המשכן היה נס מועט שהחזיק את המרובה, וגם בבית המקדש היו עומדים צפופים ומשתחווים בריוח בנס.

מדוע הסרת הפסלים מבית המקדש וטהרתו לא נחשב חנוכה המקדש?

ההגדרה לבית המקדש שאינו כחרב בזמן שיש בו צלם ופסלים, אלא עכור מטושטש.

ואולי בזכות היסודות שדוד המלך יסד את בית המקדש, זה גורם שטומאה לא מחריבה את בית המקדש רק מעכירה אותו!! וזה החוסן של בית המקדש שבנה דוד המלך.

ורק המזבח אם נפגם נפסל מקורבנות, ואכן **בספר חשמונאים** -א ד, מב-מו מסופר: ויראו את מזבח העולה כי חולל, ויוועצו לב יחדיו כדת מה לעשות. ותהי העצה היעוצה לנתוך את המזבח עד רדתו לבלתי היות להם למכשולו יען כי חיללוהו זרים. ויתצו אותו, ויקחו אבנים שלמות אשר לא עלה עליהם ברזל, ככתוב בתורת ה', ויבנו מזבח חדש כתבנית הראשון.

אבל בימי היוונים משמע שכבתה האש תמיד שהייתה על המזבח בנס, או שהיוונים כיבו אותה, או שבגלל שחולל המזבח ניתצו אותו וממילא לא היה מזבח ולא אש, ובמזבח החדש שבנו לא היה אש קודש, ואם כן אין קדושה בבית כביכול, עד שהתפללו ובנס יצא אש מן האבן שעל המזבח.

ללמדנו, שיסודות של צדיק אמיתי משפיעות עוצמה נגד טומאה שלא תחריב את הקודש!! זה נוגע לכל אבא ואמא שהם יצקו יסודות נאמנים בחינוך ילדיהם, אזי גם אם חלילה בן או בת יורדים מדרך התורה הקדושה ושוקעים בטומאה, עדיין זה לא חורבן!! זה מים עכורים!! ולא מים צלולים!! אבל לא חורבן!!

כי היסודות הטובים נותנים חוסן עצום לילדים שבעזרת ה' יחזרו בתשובה והמים יחזרו להיות צלולים, רק להמשיך להתפלל כי תפילה מביאה אש קודש משמים אפילו בנס גלוי!!

ולהמשיך לאהוב את הילדים ולא ליצור קרע וחורבן!! ובורא עולם רואה בצער ההורים, ובוכה יחד עמם, ובעזרת ה' יבוא גואל ואליהו ישיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם, שנזכה כולנו למשיח בקרוב ממש אמן ואמן.

וקרב קץ הישועה – הקם לנו רועים שבעה

כתוב בנביא מיכה ה' ד' "אשור כי יבוא בארצנו וכי ידרוך בארמנותינו והקמנו עליו שבעה רועים ושמונה נסיכי אדם", ובגמרא סוכה נב' מפרטת מי הם הרועים והנסיכים.

וכוח הרועים יהיה לגאול את גלות 10 השבטים שהיו לפני חג חנוכה, ואילו גלות ממלכת יהודה שזה עם ישראל המוכר בימינו יגאלו בזכות אור נרות חנוכה.

וחשבתי לפרש ש-7 רועים כנגד המנורה בבית המקדש שבה 7 קנים, **והנסיכים** זה כנגד החנוכה שבה 8 נרות, ולכן מוזכר "אשור כי יבוא" כי אשור התחיל את הגלות של עם ישראל עד ביאת המשיח של 10 השבטים.

טוהר לבנו חנוכה

שבאחשניה יש זכות שמיד יבנה בית מקדש מאש מהשמים בלי צורך במעשה אדם, כך באחשנה לא יהיה צורך להתעכב בחזרה בתשובה על ידי אליה ומשיח, אלא מיד יחזרו בתשובה ברגע שה' ימול אל ערלת לבנו, שעורלת בשר מסירים ביום השמיני, ועורלת הלב ה' יסיר מאתנו בזכות 8 ימי חנוכה.

שנותנים כוח ל-8 נסיכי אדם שכלול בהם אליהו הנביא ומלך המשיח שיתגלה בקרוב ממש בימינו בניסים גלויים אמר ואמן.

ומזכירים רק הקם לנו רועים שבעה, שנזכה לגאולה בבחינת "אחינה" קרב קץ הגאולה, וכך נזכה לדרגת "רועים" שהיא חזקה יותר מנסיכים, וגם נזכה שכמו

ופנו את היכלך וטיהרו את מקדשך – וציוה הכהן ופינו את הבית

בדבר עם הגאון רבי אלעזר שפר שליט"א ממכון טהרות) שלדעת רבי יהודה כלול בחידוש שכל מה שבבית נטמא כמו הבית, ולכן ציוה הכהן לפנות את כל הבית, וא"כ כל אשר בבית דינו להוציא מחוץ למחנה למקום טמא, כולל כלי עץ מתכת שבדרך כלל אפשר להטבילם. להטבילם, וכפי ששמע מהתפארת ישראל לקמן, (אומנם ר"ש חולק שיש מצווה להוציא חבילי עצים וקנים למצווה ולא בגלל שהם נטמאים – אליה רבה).

אבל אם נחדש ברבי יהודה שחבילי עצים שבתוך הבית חידוש שמקבלים טומאה אבל יש להם טהרה ואינם כקירות הבית שמוציאים למקום טמא מחוץ למחנה, אם כן יש כאן 2 חידושים בנגעי בתים ולא חידוש אחד, אבל אם נגיד שגם מה שבבית נטמא כמו הבית ממש שגם מה שבתוך הבית אין לו טהרה כמו קירות הבית א"כ הכל כלול בחידוש האחד שהבית וכל מה שבו נטמא לגמרי בלי טהרה אלא הכל מחוץ למחנה, וכצת הוכחה לזה מדברי התפארת ישראל במשנה שם ואפילו חבילי קנים: אף שבשאר מקומות אינם מקבלים טומאה. כאן גזרת המלך הוא שיתטמא. **שלא עדיפים מהבית עצמו** שהוא מחובר ולא מקבל טומאה בשום מקום ואפילו מטומאת מת שהיא הטומאה החמורה מכל הטומאות. ובכל זאת בנגעי בתים נטמא, וכן משמע קצת מלשון האליה רבה במשנה שם, שמדמה טומאת חבילי עצים לטומאת הבית.

וזו מתחבר לחנוכה, שהיוונים כביכול הפכו את בית המקדש לבית מנוגע, (וכן מצאנו שילקוט שמעוני בפרשתנו רמז תקס"ג שזה מרמז על בית המקדש) שאומרים ב"ועל הניסים" "ופנו את היכלך וטהרו את מקדשך" כי היוונים פרצו 13 פרצות והקריבו חזיר מול המזבח וטימאו בו את כל השמנים, אזי כביכול כל אשר בבית נטמא לכן פינו את כל ההיכל.

וזו מתחבר לחנוכה, שהיוונים כביכול הפכו את בית המקדש לבית מנוגע, שאומרים ב"ועל הניסים" "ופנו את היכלך וטהרו את מקדשך" כי היוונים פרצו 13 פרצות והקריבו חזיר מול המזבח וטימאו בו את כל השמנים, אזי כביכול כל אשר בבית נטמא לכן פינו את כל ההיכל.

והנה על פי הדין טומאה הותרה בציבור והיה מותר להדליק נרות משמן טמא ולא לסמוך על הנס, אבל התקיים כאן שלא תלמיד חכם קובע כפי שתלמיד חכם לא קובע בבית המנוגע.

אלא הכוהנים מבית חשמונאי, החליטו להחמיר ולא לסמוך על הכללים הרגילים, אלא כמו שבבית המנוגע כטענת רבי יהודה התורה חידשה חידוש לחומרא שנטמא גם מה שבדרך כלל טהור ולא נטמא, כך הכהנים מבית חשמונאי החמירו לא לסמוך כשפינו את הבית על כללי הטהרה הרגילים שטומאה הותרה בציבור, אלא נהגו חומרא לא להתיר טומאה בציבור, ולכן נעשה להם נס שהשמן הטהור הספיק להדלקת נרות בקדושה מושלמת 8 ימים.

הורדוס הרג את כל בית חשמונאי ואת כל הרבנים, מדוע?

כתוב ברמב"ן בראשית מט' י' שהיות והכוהנים החשמונאים לקחו את המלוכה מבית דוד משבט יהודה לכן נהרגו ולא נותר מבית חשמונאי כי הרגם הורדוס, ונשאלת השאלה נעשו הרבנים שלכן הורדוס הרג גם את כל הרבנים מלבד בבא בן בוטא? ויתכן כי הרבנים לא מיחו בכוהנים הצדיקים למסור את המלוכה לשבט יהודה, אלא יתכן שלא מסרו כי חששו ממתייוונים או ממלך לא ירא שמים, אבל אם היו מקפידים לחפש כמו שחיפשו פך שמן טהור, יתכן והיו מוצאים בנס גם צדיק מזרע דוד שאפשר לסמוך עליו, והיות ולא חיפשו ולא סמכו על שבט יהודה, לכן הורדוס לא סמך על הרבנים וחשש מפניהם ולכן הרג את כל הרבנים.

חידוש עצום שמתחבר בנס לחנוכה שה' נתן לי ברחמי היום כו' כסליו תשפ"ו תוך כדי תיקון והגהת ספר וטהר לבנו ויקרא בפרשת מצורע, שכתוב בתורה שאם יראו כנגע צרעת בבית "וצוה הכהן ופינו את הבית בטרם יבא הכהן לראות את הנגע ולא יטמא כל אשר בבית".

ומלשון התורה משמע שה' רוצה שיוציאו את הכל, ככתוב "ופינו את הבית", ולא כתוב רק להוציא כלי חרס שנטמאים ללוא תקנה כי אין להם טהרה במקוה, וכפי שמשמע מדברי רבי יהודה המובאים בהמשך.

שהנה מצאנו במשנה נגעים (פי"ב מ"ה) א. שאפילו תלמיד חכם לא יפסוק על הנגע לבד לכן יאמר "כנגע" כי רק הכהן הוא זה שיחליט לטמא או לטהר.

ב. מוסיפה המשנה שמלשון הפסוק "וצוה הכהן ופינו את הבית" לכן דעת רבי יהודה שאפילו חבילי עצים ואפ"י חבילי קנים גם נטמאים, וכמבואר בגמרא מועד קטן ז' שלרבי יהודה יש חידוש בתורה שבית המנוגע מטמא קירות בית מעצים ואבנים המחוברים לקרקע שבדרך כלל אינם מקבלים טומאה גם מצד שהם מחוברים לקרקע וגם בגלל שהם לא כלים אלא כפשוטי כלי עץ ואבן שאינם מקבלים טומאה, ועד כדי כך הם טמאים שאין להם שום טהרה במקוה אלא יוצאו למחוץ למחנה למקום טמא, ועל חידוש זה גם ר"מ מודה כי זה מפורש בתורה - ראשונים.

והנה רבי יהודה במשנה שאפילו חבילות עצים וחבילי קנים הנמצאים בתוך הבית למרות שבדרך כלל לא מקבלים טומאה דווקא בבית המנוגע הם כן מקבלים טומאה – וכדברי התוספות שם.

(ואכן בסוכה פסול לסך בחבילי עצים וקנים רק בגלל שזה נחשב "עשוי", וצריכים לסך בבחינת "תעשה" מחדש, אבל הם נחשבים לדבר שאינו מקבל טומאה).

וצריך עיון שהרי בגמרא שם מובא בעניין נגעי בתים דברי רבי יהודה שבנגעי בתים זה חידוש ואין לך דבר אלא חידושו, כדברי רש"י שם, וממילא מהיכן הוסיף רבי יהודה לחדש עוד במשנה שלא רק קירות הבית נטמאים למרות שהם מחוברים והם כפשוטי כלי עץ ואבן, אלא גם כל מה שבתוך הבית המנוגע גם נטמא גם חבילי עצים וקנים שבדרך כלל לא מקבלים טומאה, הרי קירות הבית שבהם הנגע ממש בקירות הבית לכן חידשה בהם תורה טומאה חמורה שאין לה טהרה כלל, אבל מהיכן הוסיף עוד חידוש שגם מה שבתוך הבית גם חבילי עצים שאינם מקבלים טומאה בנגעי בתים גם הם נטמאים?

אלא נראה לתרץ על פי התוספות שהבאתי שמשמע מדבריו שמכוח הפסוק וצוה הכהן ופינו את הבית ולא יטמא כל אשר בבית, שרבי יהודה טוען שכלול בחידוש התורה שקירות העצים והאבנים נטמאים בלי תקנה, כך נכלל בטומאה זו כל אשר בבית, וכן מפורש באליה רבה במשנה בנגעים, ואם נכוונים דברי (והתייעצתי